aňdai - DLKŽ - anądien, anąsyk: A. smarkiai lijo.
Neapibrėžto laiko periodinis leidinys. Kama sutartinė.

ANDAI

31 VASARIS

Pirmas.

Pakyla uždanga. Prožektoriai nukrypsta į vieną tašką... Kažkas pasirodo ant scenos. Kas? Bet kas. Gyvenimas yra didelis teatras, o mes kiekvieną dieną stovime ant scenos arba žiūrime į ją. Šį kartą ant pakylos – „Andai“. Kiek pasikeitę, su naujais žmonėmis ir naujomis idėjomis. O jūs – žiūrovai. Vieni atsipalaidavę, į pasaulį žiūrintys pro raibuliuojančius muilo burbulus, kiti – kažkur lekiantys ir skubantys, beskaičiuojantys paskutines šimtą dienų licėjaus teatro salėje. Ketvirtokų spektaklis čia jau greitai pasibaigs, bet juk verta tas paskutines dienas praleisti besimėgaujant, o ne žvilgčiojant į laikrodį. O visiems kitiems, kurie turi dar daug laiko, linkiu pasistengti, kad kasdieniai liceistiški etiudai būtų jaukūs ir mieli. Pavaišinkite draugus saldainiais arba, pažiūrėję pro langą, garsiai ištarkite: „Juk viskas gerai! Juk šiandien nelyja!” Arba prisiminkite, kad po mėnesio atostogos ir šiaip – jau greitai pavasaris. Tereikia labai nedaug pastangų, kad nusileidus uždangai nusišypsotum ir pagalvotum: „O visgi spektaklis buvo nuostabus...“

Visos uždangos anksčiau ar vėliau nusileidžia, bet tik tam, kad pakiltų naujos.

Iki kito spektaklio!
Akvilė

Pirmasis žodis.

Dažnai liceistai net nejaučia, kad pasikeitė ANDŲ redakcija, bet mums tai naujas iššūkis. Kai rašydavau pernai, jaučiausi daug saugesnė – juk jeigu kas negerai, tai redaktorė ištaisys. Jeigu mintis ne į temą, jeigu persistengiau – viskas bus pabraukta ir pakoreguota. O dabar tenka pačiai tą daryti. Jeigu suklupsiu, niekas nebepagaus – dabar mano pareiga gaudyti kitus. Baisu, taip baisu skaičiuoti dienas iki tos akimirkos, kai reikės atiduoti numerį į spaustuvę. Pavartau seną numerį ir matau, ką sugebėjo Unė pasiekti, ir dar vienui viena. Bandau suprasti, kokiu būdu, ir vėl dairausi į slenkančius lapus – ar mes sugebėsim taip pat? Baisu, kai pats esi atsakingas, kai nebėra kas primena darbus ar pasiūlo straipsnių temas, nebėra kam stovėti už nugaros lyg angelui sargui. Tad, kadangi dar turiu porą eilučių, noriu paprašyti jūsų suprasti, kiek daug padarė senoji komanda ir apkabinti juos visus su Une ir Daumantu priešaky – gal mintyse, gal iš tikrųjų. Ir noriu paprašyti nebijoti ir mūsų, prieiti ir pasakyti (nuotraukas juk matot, vardai užrašyti), kas buvo ne taip, ką dar reikia keisti. Negaliu prižadėti, kad pasitaisysim, bet pažadu viena – pasistengsim iš visų jėgų.

Su nerimu akyse ir didele viltimi širdyje –
Augustina

2 Redaktorių žodis
3 Redakcija
4 Prisimenant šokių maratoną
6 Mediumas (antrokų ir trečiokų požiūriai)
8 Jazz pictures
9 Fuksų debiutas a.k.a. karnavalas
10 Staugiantis pegasas ar skraidantis vilkas?
12 Rytų dvelksmas kasdienybėje
14 Bundančių sielų rašytojos viešnagė licėjuje
16 Kaip liceistai svetur laimės ieškojo
17 Aš ir tu – šalia, be ne kartu?
18 Laiškas licėjui
19 O aš lieku čia
22 Prezidentas licėjui
23 Laiškas Gyčiui
24 Gagarinas mirė
25 Kūryba
26 Ekspertai
27 Perliukai

Redaktorės: Augustina Gabrilavičiūtė (IIIa), Akvilė Milkevičiūtė (IIId).

Techninis redaktorius, dizaineris: Giedrius Žebrauskas (IIIb).

Autoriai: Gabrielė Krupovič (Id), Radvilė Daukšytė (IIc), Rūta Miškinytė (IId), Augustina Gabrilavičiūtė (IIIa), Austėja Judžentytė (IIIb), Simona Skonsmonaitė, Silvija Spėčiūtė, Gytis Radzevičius (IIIc), Akvilė Milkevičiūtė (IIId), Ieva Krivickaitė (IVb), Kęstutis Tyla, Egidijus Vaičiulis (IVc), Unė Kaunaitė (TB2).

Kviestinis autorius: Rytis Umbrasas.

Padedanti mokytoja: Rima Mackevičienė.

Viršelis: Agnė Misiūtė (IIIa).

Iliustracijos: Agnė Misiūtė (IIIa), Austėja Judžentytė (IIIb), Saulė Ilgiūtė (IIId), Gabrielė Ganžaitė (IVb).

Dėkojame Urtei iš IIIb ir jos tėveliams, padedantiems leisti „Andus”!
Turi idėjų, klausimų ar pasiūlymų? Rašyk: andai.licejus@gmail.com

Prisimenant šokių maratoną

Šaltą ir tamsų rudenio vakarą ramią Vilniaus tylą nutraukė dundantys muzikos ritmai, sklindantys iš vienos mokyklos – Vilniaus licėjaus. Kiekvienas liceistas supras: taip, taip – „Šokių maratonas“, renginys patikęs, kiekvienam apsilankiusiam ir dalyvavusiam. Kad jiems maratonas patiko, teigiu ne šiaip sau – pasiteiravau pačių dalyvių. Šiame straipsnyje jūs sužinosite apie viską iš kelių dalyvių lūpų.

Kodėl sumanėte dalyvauti šokių maratone?

Gabrielė Senkevičiūtė: Šokis yra viena didžiausių mano aistrų. Juo gali išreikšti savo jausmus, emocijas bei atsiriboti nuo rūpesčių ir problemų. Šokių maratonas ir pasiruošimas jam buvo puiki proga tai padaryti.

Ugnė Vaškevičiūtė: Aš visom keturiom esu už aktyvų dalyvavimą visuose įdomiuose naujuose renginiuose, man nelabai patinka apsnūdusi bendruomenė, todėl jei kas nors tik sugalvojo kokį renginį ar akciją, su mielu noru joje dalyvausiu. O dar jeigu tai šokiai... Juk šokis – puikus, nuostabus, žmones sujungiantis, pralinksminantis ir atpalaiduojantis dalykas!

Agnė Misiūtė: Aš nesiregistravau šokių maratonui, tačiau

galvojau apie tai. Galiausiai nusprendžiau apsiriboti plakatų piešimu. Tuo metu, kai ruošiausi atiduoti Karolinai antrą (ir paskutinį) plakatą, ji kalbėjo su viena potencialia dalyve, kuri nenorėjo šokti viena, o kadangi aš buvau arčiausiai, pasiūlė man šokti kartu su ja. Aš sutikau.

Klausimas šokusiems po vieną – kodėl nepasikvietėt daugiau žmonių dalyvauti?

Agnė: Likus dienai iki maratono mano komandos narė pranešė, kad nedalyvaus. Likau viena. Nenorėjau nuvilti organizatorės, todėl ryžausi dalyvauti.

Indrė: Sportiniai šokiai šokami poromis, o partnerio nebuvo todėl, kad aš tiesiog pamaniau, jog nebūtina ne liceistams dalyvauti liceistų renginy (tiesą sakant, dabar jau manau, kad visgi reikėjo jį pasikviesti).

Kamilė: Esu perfekcionistė ir noriu viską padaryti gerai, o kitam žmogui papasakoti, ko noriu ir ką jis turėtų, tavo nuomone, jausti ir duoti scenoje, yra gana sunku. Tiesa, buvo kiek liūdnoka ruoštis renginiui vienai, bet džiaugiuosi, kad turėjau didelę palaikymo komandą.

Ar užduotys nebuvo per sunkios?

Indrė: Ne, atvirkščiai, galėjo būti ilgesnė ta užduotis, kai reikėjo atkartoti scenoje matomus judesius. O maratono metu (2-osios užduoties) mes truputį per daug stumdėmės, todėl galbūt reikėjo išleisti mažiau žmonių vienu metu improvizuoti, būtų kur kas juokingiau. Bet šiaip užduočių kokybė buvo tikrai labai aukšta.

Kamilė: Tikrai, tikrai ne! Jos smagios, linksmos. Per kopijavimo užduotį teko pasitelkti vaizduotę ir spėlioti, ką „mokytojas” darys toliau, kad bent nutuoktum, į kurią pusę tuoj trenksies. Tiesa, gal maratonas buvo kiek per ilgas ir muzika buvo per daug vienoda. Buvo galima vienu metu į ringą kviesti tik po kelis žmones ar komandas ir duoti improvizacijos užduotis, o maratonas galėjo vykti vėliau, diskotekos metu.

Ar nesigailite sudalyvavę?

Agnė: Aišku, kad nesigailiu. Galbūt irgi norėčiau kitais metais dalyvauti arba prisidėti prie organizavimo. Šiaip norėčiau paskatinti ir kitus dalyvauti, nes nebūtina būti profesionaliu šokėju, kad galėtum pasilinksminti šokdamas.

Gabrielė: Oi, tikrai tikrai nesigailiu. Buvo smagu dalyvauti, gerai praleidau laiką, išbandžiau save. Jei bus galimybė kitais metais, manau, irgi sudalyvausiu.

Indrė: Žinoma, kad ne, juk renginys pavyko, visi buvo patenkinti, prisišokom iki valios ir gera nuotaika tiesiog tvyrojo ore! Labiausiai man šiame renginyje patiko jo atmosfera – laisva ir draugiška. Ačiū rengėjams, kad nesukūrė varžybų atmosferos, todėl nepatyrėme tos įtampos, būdingos varžyboms.

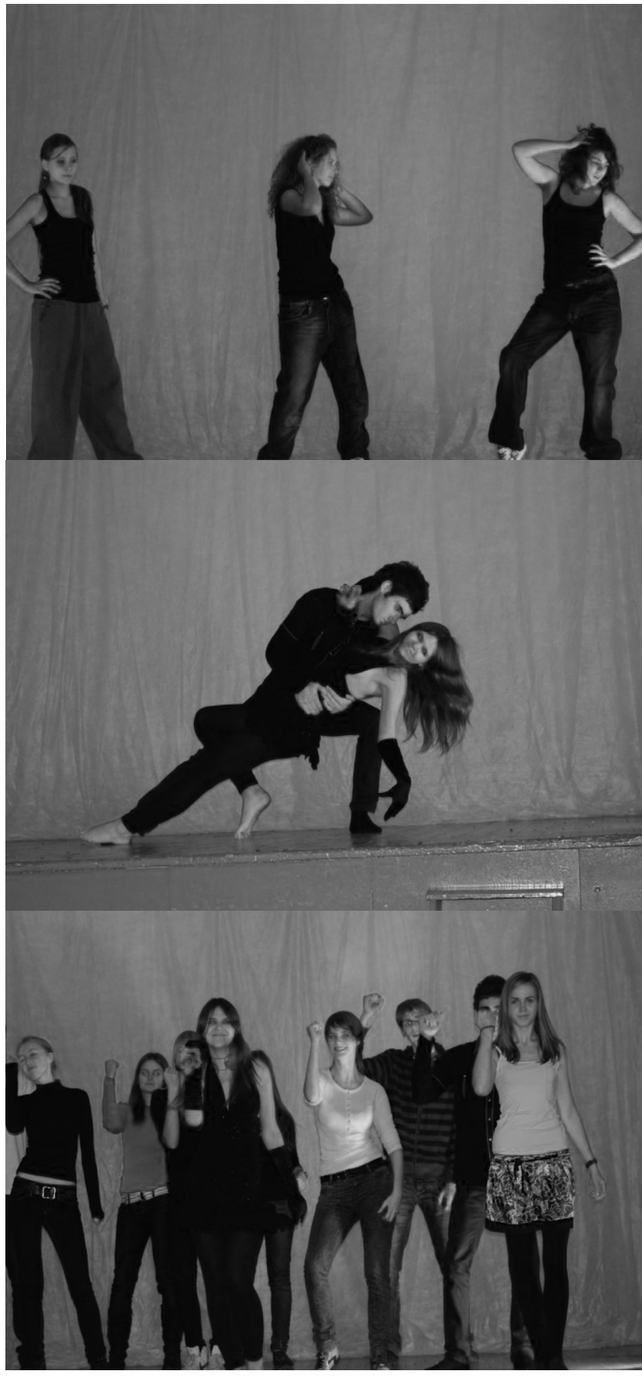

Ačiū visiems dalyviams ir organizatoriams: pirmieji nesigaili dalyvavę ir giria organizatorius už šaunų renginį, o jiems nuoširdžiai ačiū už šaunią idėją ir smagų jos įgyvendinimą!

Mediumas antrokų žvilgsniu

Rytas sekmadienį. Švelnus mašinų gausmas supa ir liūliuoja, senokai pakilusi saulė pagaliau ima skvebtis pro debesis, o aš artėju prie licėjaus. Taip, sekmadienį... Ir ne stalo teniso partijai... Kiekvieną sekmadienį darydavome apeigas „Šventojo ketverto“ dievo Mediumo garbei, kur kurdavome poeziją su veikėjų žodžiais, tapėme dievų paveikslus ant agroplėvelės, dainavome religines dainas, kad išsikviestume šventąsias Klausos, Balso ir Nenusidainavimo dvasias...

Pradėjome ruoštis gana anksti – maždaug spalio viduryje. Nusprendėme nekartoti praėjusių metų klaidų, kai Karnavalo dvasios aplankė tik buvusius ant scenos ar šalia jos, ir aukoti su trenksmu. Atsispyrėme nuo starto linijos kurdami scenarijų. Kelis sekmadienius vyko ginčai dėl pagrindinių herojų, vėliau dėl jų charakterio, asmenybės bruožų. Kai pagaliau turėjome šiokias tokias apybraižas, ėmėme skirstytis į grupeles ir dirbti atskirai: scenaristai toliau tobulino apeigų eigą, muzikantai ėmė repetuoti giesmes (na, tiesa, ne visi, bet tai paliksime jų sąžinei), šokėjai – ruošti religinius šokius, dailininkai – puošti aukojimo vietą, tapyti ikonas. Pradėjome ir aktorių repeticijas. Turbūt pagrindiniai aktoriai buvo ta dalis, dėl kurios ramūs galėjome būti pirmiausiai, galbūt todėl, kad keturiems žmonėms išmokti tekstą ir vaidinti buvo lengviau nei dešimtims sustatyti šokius ar suderinti balsus, tačiau tai nieku gyvu nereiškia, kad jiems buvo lengviausia, nes dar penktadienio rytą derinome aktorių intonacijas, judesius, stovėjimo vietas scenoje. Visą laiką, nuo tada, kai jau galutinai buvome nutarę pagrindinę apeigų temą, virė dekoracijų katilas.

Žinojome, kad mūsų menininkai gali būti prilyginami aukščiausiems dievams, nes turbūt dievai patys ir apdovanojo juos fantastišku kūrybiškumu ir dieviškomis idėjomis. O kokių minčių tik nesigirdėjo... Ketinome ir (...) ir šaldytuvą priversti skraidyti... Savaime suprantama, Saugumo sumetimais kai kurių idėjų atsisakėme. Atrodė, kad tiek visko, kiek buvome suplanavę, niekada neįgyvendinsim, bet tada atėjo palaimintasis karantinas ir Mediumas buvo nukeltas, ir, nors ir negalėjome dirbti karantino metu (išskyrus keletą nusiplūkusių šokėjų), kelios likusios laisvos savaitės atnešė tokį palengvėjimą, kad kelias pirmąsias dienas grįžę net per daug atsipalaidavome. Dėkui dievams, greitai prisiminėme, kad laikas tirpsta ne mūsų naudai, o dėl papildomo laiko iš mūsų bus tikimasi sar dvasingesnio renginio...Tada prasidėjo tikrosios repeticijos...

Ėmėme ruoštis absoliučiai visu laisvu laiku, nors skirtingas pamokų tvarkaraštis buvo nemaža kliūtis bendriems darbams. Nuo pakutinio trečiadienio prieš šventę visiems, kam bent kiek rūpėjo pagerinti susikurtą įvaizdį po karnavalo ar kažką dėl savęs padaryti didžiai dvasingo, ėmė važiuoti stogai ir šlyti nervai. Visi norėjome viską padaryti tobulai ir matėme, kad per likusias dienas vargiai spėsime viską sustatyti į savo vietas, todėl vaikščiojome, lyg tuoj gerkles vieni kitiems galėtume perkąsti. Paskutiniąkart sprogome penktadienio vidurdienį, po to nusiraminome, pataisėme, ką dar galėjome, ir ėmėme kartoti visą aukojimą nuo pat pradžių dar kelis kartus.

Atėjus vakarui ir pamačius srūvančius žmones į aktų salę taip ir likau išsižiojusi. Atrodė, kad daugiau žmonių, nei mačiau karnavale, būti nebegali. Pasirodo, suklydau. Tyliai tupint užkulisiuose išgirdome pirmąsias religinės giesmės natas. „Prasideda“,– pagalvojau. Kiek girdėjau, mūsų apeigos buvo vietomis linksmos ir nuotaikingos, poemos buvo dvasingos, religiniais šokiais ir dainomis išsikvietėme dvasias, kurios skraidė aplink freskas, aukojome iš visos širdies. Neabejoju, kad Šventojo ketverto dievas Mediumas buvo kiek neryškus ir neaiškus, buvo daugybė dalykų, kuriuos galėjome padaryti geriau, tačiau galbūt ir ačiū Dievui, kad taip buvo – turime dar daug kur tobulėti, atsispirti ir keliauti tolyn...

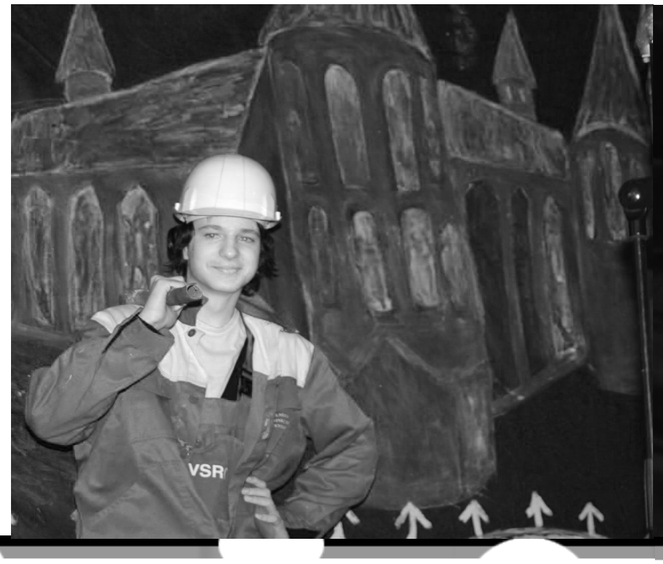

Žavi organinė trąša, a.k.a. mediumas arba laiškas antrokams

Tiesiai šviesiai pasakius, apie šį renginį nėra ką rašyt... Iš tiesų būtų geriau visai nerašyt, bet, deja, reikia (juk visi žinome vos ne licėjaus taisyklę, kad apie renginius gerai arba nieko). Nežinau, tikrai nežinau, ką gero būtų galima pasakyt apie mediumą. Taip, dekoracijos buvo tikrai įdomios, išskyrus gal tik tą faktą, kad pamačius pačią pradžią ir žalius žmogiukus, kurie, o Dieve, buvo atsukę į žiūrovus nugaras, neaišku ką darė su tom dekoracijom, kiekvieno liceisto galvoje sukosi trys žodžiai – kas per velnias? Taip, šį kartą netgi buvo siužetas (lyginant su jūsų karnavalu), bet jau toks apverktinas (kaip ir aktorių vaidyba), kad net minėti neverta. Tikrai reikėtų paminėti, kad renginys beveik nevėlavo, bet... Truko tik 45 minutes, o afteryje sukosi tik gal trys žmonės... Hm, kur dingo renginiai, kurie trunka bent jau valandą? Dar menu šimtadienio vaidinimus, trukusius beveik dvi.

Žinoma, kiekybė turi atitikti kokybę, ko mūsų antrokėliams labai trūko. Ne, mielieji, smėlio stiklainio bei dramatiškojo burunduko neužteks, kad po to apie jūsų renginį kalbėtų visa mokykla. Išties, dabar, po karnavalo, kai prieini prie bet kokio liceisto ir paklausi, ar jam patiko mediumas, jis tik pasikaso galvą, kažką numykia ir tyliai palinksi galvą, kad, žinoma, jam patiko. Bet pakamantinėjus tokį žmogų ilgiau, išaiškėja, kad jis, vaje vaje, nebepamena, kas ir kaip vyko. Tarp trečiokų yra nepatenkintų ir jūsų, taip sakant, humoru (kurio, beje, po renginio visi išsigynė ir sakė, kad ne ne, tai tik sutapimas. Na, nebūkim bailiai, visi viską suprato). Ypač pritariu tiems, kurie sakė, kad nėra smagu tai, kad vienus paminėjote, o kitų ne... Tai čia kaip, šimtadieniui irgi tik pagal kažkokius, tik jums vieniems suprantamus ir priimtinus standartus, ketvirtokų nuotraukas darysit? Arba visi, arba nieko... Be to, reikėtų ir pagalvoti, ar neįžeisite savo juokais žmogaus, visi žino, kokios jautrios liceistų širdelės. Pats geriausias per visą mediumą dalykas, dėl kurio, manau, jus tikrai reikėtų pagirti, kad susipratote ir spektaklio nebepavertėte soliniu koncertu. Už tai jau visai verta būtų paspausti jums ranką, tačiau yra daug dalykų, kurie to neverti. Na, kad ir aktorių vaidyba. Iš kur jūs tą mergelę ištraukėt? Ar taip sunku suprasti, kad ne gražus, olialia veidelis, o tai, ar žmogus sugebės suvaidinti, ar ne, yra svarbiausia? Be to, scenoj buvo netvarka, viskas labai išbarstyta, sunku suprasti, kam kokios detalės reikalingos, daug kas buvo nenuoseklu. Visi žinome, kaip sunkiai kuriami renginiai, bet vos išėjus iš salės girdėti piktus antrokų niurzgesius, esą renginys ne visai (oho, kokie mes (ne)savikritiški) pavykęs dėl to, kad trūko organizuotumo, daug kas nepadarė savo darbo ir t.t., jau yra per daug. Džiugu, kad patys susipratote, koks nevykęs (ir antras, mielieji, jau antras) jūsų renginys, bet kam kaltinti ir pilti pamazgas vienam ant kito? Ir dar tokiomis šabloniškomis frazėmis. Ne jums vieniems taip. Labiausiai apgailėtina buvo vienos mergaitės frazė, kad esą visa tai yra mokytojų darbas ir, jei ne mokytojai, mediumo būtų visai nebuvę. Atsiprašau, mediumo šiemet ir nebuvo. O juk kiekviena karta stengiasi savo renginiais nurungti kitą, tai dar viena nerašyta licėjaus taisyklė. Ši mokykla garsėja ir renginiais, o ne tik olimpiadų nugalėtojais. Patikėkit, visa šita yra sakoma ne dėl to, kad jūsų kažkas nemėgsta, o dėl to, kad suprastumėt savo klaidas ir kitais metais parodytumėt, ką galit. Kad tuo metu nebūtų ketvirtoko, nusivylusiu balsu sakančio, kad vėl tas pats trečią kartą iš eilės. Pasistenkit ir susiimkite – gal kitąmet jūsų renginys tikrai išvers visus iš koto.

Vieta. Vilniaus licėjus, aktų salė.

Laikas. 2009 m. gruodžio 18 d.

Publika. Liceistai ir jų draugai neliceistai, daugybė sugrįžusių eksų.

Kodėl? Nes buvo **JAZZ PICTURES!**

Muzika. Nuo gospel iki funko, nuo pop iki džiazo. 3 valandos.

Atlikėjai. Gausybė liceistų ansamblių, VŽG grupė „Netiekto", gospel choras „A. K. Voices".

Vedėjas. Pirmokas Lukas. Tiesą sakant, malonu matyti veiklius fuksus. Ir toliau taip!

Dekoracijos. Juodi grojančių žmonių siluetai. Sakote, nieko ypatingo? Genialu tai, kas paprasta, mielieji mano.

Maistas. Arbata su sausainiais. Paprasta ir nuostabu, tačiau maisto stalas galėjo būti patogesnėje vietoje, ne prie lango. Daug išalkusių jo taip ir nepasiekė.

Atmosfera. Muzika + dekoracijos + maistas + publika = nuostabi atmosfera.

Degutas medaus statinėje. Liceistų elgesys. Mielieji, gal nors prieš svečius pabandykime pateisinti savo nežinia iš kur atsiradusį ypatingųjų statusą ir prisiminti – kai vienas kalba, kiti tyli? (pavyzdys – triukšmo lygis prieš pradedant ir pradėjus kalbėti „A. K. Voices" narei? Jokio skirtumo.)

Apibendrinimas. Nuostabiai jaukus vakaras ir vienas sėkmingiausių licėjaus renginių. Lenkiu galvą prieš organizavusius.

Neeilinio senato posėdžio protokolas arba fuksų debiutas

Nuo pat rugsėjo aplinkoje, supančioje licėjaus pirmokus, tvyrojo kupinas kažkokio nesuprantamo jaudulio žodis KARNAVALAS. Kas, kaip, kokia tema, kur, kada – begalė klausimų aidėjo jau vos peržengus mokyklos slenkstį. Tačiau gruodį tylūs klausimai pavirto garsiu šurmuliu bei gana atsakingu pirmokų pasiruošimu pirmajam pasirodymui. Vieni šnabždėjosi apie šokius, kiti – apie dainas, dekoracijas, kostiumus ir begalę kitų dalykų, kuriuos privalėjo paruošti. Taigi, pirmokų širdys ėmė tankiau spurdėti...

Jei gruodžio 29-osios vakarą būtum atsidūręs licėjuje ir šeštą valandą įžengęs į pilną hipiškai apsirengusių žmonių aktų salę ir įsiklausęs, tikriausiai būtum išgirdęs daugybę šurmuliuojančių liceistų, būrelį klegančių eksų, pavienius nedrąsiai besikalbančius svečius... O jei įsiklausytumei dar įdėmiau, išgirstum netgi neramų šurmulį keliančius pirmokus užkulisiuose. Taigi nors trumpam persikelkime į tą žiemos vakarą licėjuje.

Visų sėdinčių ir stovinčių salėje akys vienu metu nukrypsta į sceną, kur mini licėjaus senatas skelbia neeilinio posėdžio pradžią. Tai sukelia šiokią tokią intrigėlę, todėl, patogiau įsitaisę ant kėdžių ir palangių, liceistai nutyla. Neilgai trukus sužinome ir karnavalo temą – Vudstokas. „Kas tas Vudstokas?"– susižvalgo keli žmonės salėje, tačiau skambant JAV himnui žino jau visi – informacija juk greitai sklinda :) . Salėje kartais aidi juoko pliūpsniai, o kartais tik pavieniai kikenimai – iš eglutės grožio, senato pokalbių arba meškutės pavyzdžių... O, scenoje Vudstoko idėjos pradžios, arba lažybų scena: trumpučiai aktorių pokalbiai ir... „Oho!–pagalvotum tu.– Ar pirmokai ne per įžūlūs?" Žaisti kortomis iš nusirenginėjimo ir, svarbiausia, iš tiesų nusirenginėti – na, tam reikia turėti bent šlakelį drąsos. Tačiau tavo nuostabą nustelbtų džiaugsmas – pirmokai šoka! Ir šoka ne bet ką, o šokį, kurio juos išmokė vyresni liceistai – „Grečenikę".

Ilgainiui pastebėtum, kad jau kurį laiką žmonės, esantys salėje, šypsosi. Šypsosi kartu su tavimi ir tos šypsenos tikrai ne dirbtinės – jos nuoširdžios. Kai atgręžtum akis į sceną, ten vėl vyrautų šokiai. Tik šį kartą ten duotųsi keturios merginos, apsirengusios tik naktinukais, sukėlusios audringą publikos reakciją, ir... Katulis! O, kaip džiugiai į jo šokį reaguoja salėje sėdinčios merginos! ir nejučiomis visi pradeda ritmiškai ploti. Tačiau naktinukų šokį tuojau keičia šokis su skėčiais. „Nuotaikinga", – sakytum, bet šis žodis neaprėptų tos dvasios, tvyrančios ore.

Persimeskime prie veiksmo, vysktančio scenoje. Vienai senato narių paaiškinus „platoniškos meilės" sąvoką ten suskamba romantiškasis „Yesterday". „O, kaip meiliai karts nuo karto susižvalgo dainuojantieji", - pastebi tu. Taip susižvalgo ne tik jie, bet ir kai kurie liceistai, esantys salėje... Tačiau tuoj, jau po kelių minučių, aktyviau sužiba visų vyresniųjų liceistų akys: laikas namų darbams. Na, tai kurią roko grupę išsirinksime ateičiai: anktrokų pasiūlytą, ar trečiokų? O galbūt ketvirtokų... „Pala pala,–nustembi tu. –Negi ketvirtokai nerado muzikaliųjų mokytojų? Negi jie tikrai neparuošė namų darbų?" Gėda, gėda– skanduoja pirmokai, o prie jų prisijungia ir vyresnieji. „Gal ir gėda", – pagalvotum tu.

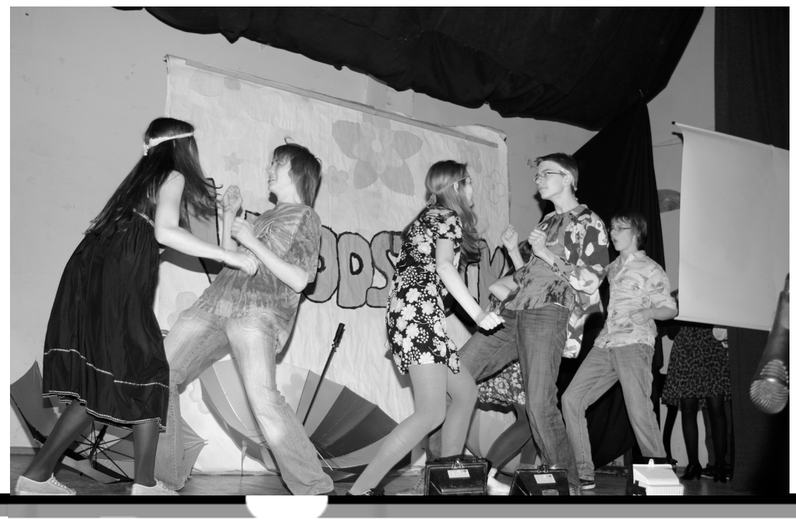

Tačiau senatas skelbia posėdžio (o kartu ir karnavalo) pabaigą. Visi salėje nudžiunga – juk laikas „afterparčiui"! Aplinką gali pasirinkti pats: jaukų 104-ą su 1969-ųjų muzika (Jimmy Hendrix'o gitaros skambesys, sužavėjęs ne vieną), karšta arbata ir karštais barmenais su barmenėm; arba patrakusiai linksmai šokiais alsuojančią aktų salę... Tai nuostabu – galiu drąsiai teigti. Štai ką tu būtum pamatęs (o gal ir pamatei) ten gruodžio 29-osios vakarą.

Staugiantis pegasas ar skraidantis vilkas?

Ne per kiekvieną licėjaus renginį tenka išvysti neatskleistas užuominas. Ir turbūt retas tikisi tai pamatyti per karnavalą. Gal dėl to ir buvau taip maloniai nustebina išmonės. Atkreipėte dėmesį į keičiamus plakatus? Aišku, šviesos blyksniai daug ką vertė prisimerkti, bet – matėte mirguliuojantį Pegasą? Gal net ir iš niekur atsiradusį Vilką? Ilgam pakibusį klaustuką? Ar nešvystelėjo galvoje, ką čia tie fuksai (ar ne fuksai?) sumąstė?

Bet viskas kur kas paprasčiau nei atrodo. Artėjančio licėjaus dvidešimtmečio proga pasigirdo siūlymų keisti licėjaus simbolį – juk ir Pegasas mūsų vėliavoje atsirado panašia, dešimtmečio, proga. Kam ir kaip ši idėja gimė, tiksliai pasakyti sunku, tačiau diskusija užsimezgė ir nukrypo būtent į Vilką – Vilniaus ir licėjaus simbolį. Kaip teisingai pastebėjo mokytojas Jankauskas – pirmą kartą tegali pagalvoti: „Absurdas!“, bet paskui įsigilini ir susimąstai. Tik neišsigąskite – niekas dar nenaikina Pegaso. Kol kas tai tėra diskusija, laukianti jūsų nuomonės.

Bendroji informacija...

...arba trumputė istorijos pamoka bendromis direktoriaus Sauliaus Jurkevičiaus, istorijos mokytojo Algio Sindaravičiaus ir žodyno pajėgomis:

Žodis „licėjus” yra kilęs iš „Likėjus“ – maždaug IV a. pr. Kr. Aristotelio įkurtos mokyklos pavadinimo, dar vadinamos peripatetikų mokykla (mokiniai šioje mokykloje mokydavosi vaikščiodami, matuodami atstumus ir pan.). Likėjus buvo įkurtas pastate šalia Apolono Likėjiečio, menų ir mokslo globėjo, šventyklos. Jo simbolis gamtoje – vilkas (kiekvienas romėnų dievas turi atitikmenį – totemą – likusį iš ankstesnio gamtos garbinimo).

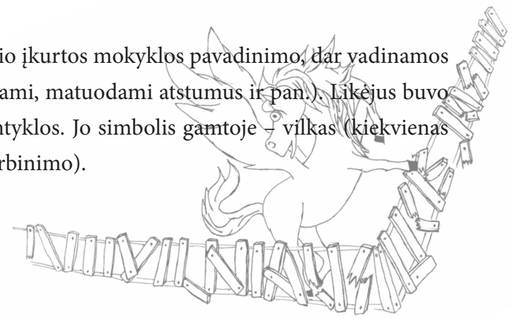

Yra trys galimos žodžio „Likėjus” kildinimo reikšmės:

1. *lukeios* – vilkas;
2. *Lycian* – Lycia (Romos Imperijos regionas);
3. *lukē* – šviesa (light).

Vilkė taip pat yra Romos simbolis (Kapitolijaus Vilkė, išmaitinusi Romulą ir Remą). „Europos civilizacijai vilkas kur kas geriau suprantamas, nei Pegasas: tai ištikimybė, tvirtumas, jėga. Vilniaus vilkas – tam tikros mados padarinys. XVI a. egzistavo mada save kildinti iš romėnų ar graikų. Net Basanavičius per žodžių sąskambius teigė, jog esame kilę iš Graikijos...“ (A.S.) Kita versija neigia Romos įtaką, nes netgi vienas iš Gedimino protėvių rusų metraščiuose yra vadinamas Vilku.

Pegasas – poetinio įkvėpimo, poezijos simbolis.

PRIEŠ!

Direktoriaus pavaduotoja Irena Juozapavičienė: „Visų pirma, prieš metus Senatas nusprendė patentuoti licėjaus simbolį. Dokumentai jau sutvarkyti, pinigai sumokėti... netrukus turėčiau atsiimti patvirtinimą, kad niekas mūsų simbolio naudoti nebegali. Negi dabar vėl keisime? Pegasas yra pirmųjų kartų sukurtas, nemanau, kad jie norėtų tokio pakeitimo. Juk tai tradicija! Lietuvoje ši tendencija irgi egzistuoja: ir taip mažai tradicijų turim, o ir tas norime keisti... Licėjus turi ypač nedaug tradicijų! O vilkas... Man Vilnius visų pirma yra Kristoforas, ne vilkas. Ir net jei vilkas... tai Vilniaus simbolis, ne licėjaus. Vilkas daug kur naudojamas, su juo mes tikrai neišsiskirsime. Nieko naujo... Jei jau keistume, tai turėtų būti kažkas ypatingo! Tikrai ne vilkas!“

UŽ?

Istorijos mokytojas Algis Sindaravičius: „Labai sunku atsisakyti tradicijų. Reikėtų apklausos, netgi referendumo. Abu simboliai turėtų būti nupiešti... Kaip dauguma nuspręs, taip ir bus. Už demokratiją dar niekas nieko geriau neišrado. O gal voverė bus?“

Direktorius Saulius Jurkevičius: „Pritariu diskusijai. Pegasas atsirado spontaniškai, nebuvo diskutuota... Tiesiog reikėjo simbolio licėjaus dešimtmečiui paminėti. Bet jei Pegasas tenkina vaikus – tuomet gerai. Kita vertus, Pegasas ne mūsų, ne Lietuvos ženklas, kažkur iš Graikijos... Aišku, ir licėjaus žodis nėra mūsų. Vilkas – Vilniaus miesto simbolis, o mes – Vilniaus mokykla. Štai „Sparnai“ labai tiesiogiai siejasi su Pegasu, bet licėjus? Vertėtų dėl to diskutuoti. Jei tavęs kaip liceisto paklaustų: „Kodėl Pegasas?“, ar turėtum ką atsakyti? Simbolis turi turėti reikšmę.“

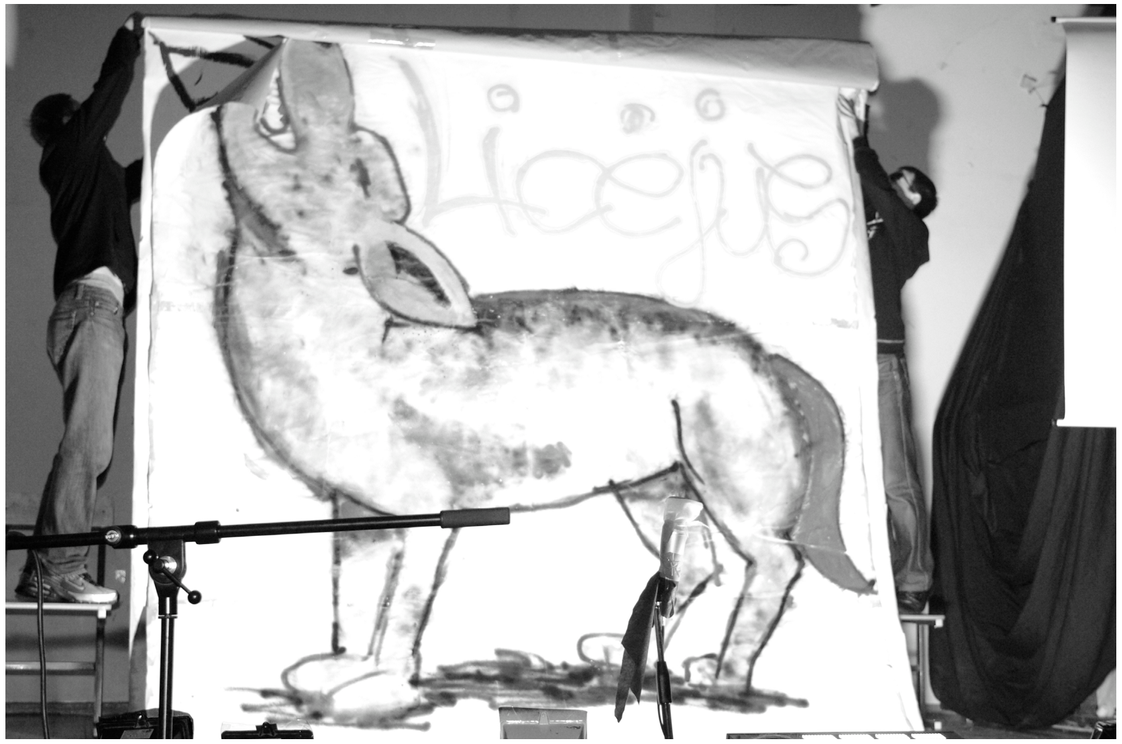

O ką apie tai manai TU? (Laukiame tęsinio...)

Rytų dvelksmas kasdienybėje

„Kovos menų paskirtis – ne pergalės siekimas ar muštynių elementai. Kovos menai – kova su smurtu, ugdanti gebėjimą apsiginti, jei reikia. Karate pratybose, naudodami savigynos technikas, mes mokomės suprasti, pajusti žmogų, su kuriuo stovime akis į akį, mokomės pajusti pavojų ir aplenkti jį.“

Hidetaka Nishiyama

Kaip švelniai glostomas vėjas atneša paslaptingą arbatos aromatą, taip paslaptingai dvelkia ir „Tradicinio karate do“ filosofija bei mano pašnekovė, užsiimanti tuo jau aštuntus metus. Liceistė *Dovilė Aladaitytė* mielai pasidalijo savo įspūdžiais, pasiekimais šioje veikloje ir sutiko supažindinti mus su pagrindiniais šio rytų kovos meno principais bei idėjomis. Galbūt šiek tiek paslaptingai, bet pradedame...

Pirmiausia – pasigirk savo naujausiu laimėjimu.

Mano bene naujausias ir aukščiausias pasiekimas yra trečioji vieta XII Europos tradicinio karate do jaunių čempionate, fuku-go rungtyje. (Jei kas nors nežino, kas tai yra, informuoju, jog tai tokia rungtis, kuri susideda iš dviejų dalių: Kite – speciali kompozicija, sukurta būtent šiai rungčiai ir kuri yra atliekama aikštelėje dviejų sportininkų vienu metu, bei kumite – kova.)

Taigi... Kas tai – „Tradicinis karate do“ ir su kuo jis valgomas? Galbūt gali papasakoti šiek tiek istorijos, pagrindinius principus ir ko tai moko (iš esmės apšviesk paprastus mirtinguosius)?

Tradicinis karate – beginklis savigynos menas. Pagrindinė jo idėja – pergalės siekimas be kovos.

Tradicinis karate do yra kilęs iš Okinavos salų ir jungia Okinavos savigynos sistemą To-de su japonų Budo filosofija. (Nesumaišykit, Budo ir Buda nėra tas pats! Budo (kirtis ant o) – kovos technikų kelias, o jo tikslas – savęs tobulinimas, kaip priemonę naudojant kovos menus.) Šio kovos meno istorija siekia daugiau nei 2000 metų. Karate atsirado tuomet, kai Okinavos kunigaikščiai uždraudė vietos gyventojams nešiotis ginklus dėl nuolatos ten vykusių sukilimų bei pasipriešinimų. Taip gyventojai turėjo sugalvoti kitą būdą apsiginti. XX a. Gichin Funakoshi sujungė du skirtingus Okinawa-te arba To-de kovos stilius į vieną. Todėl jis yra vadinamas modernaus, arba šiuolaikinio, karate tėvu.

Žmogus, kuris užsiima karate, tobulina savo kūną, vidinį pasaulį. Jis išsiugdo pagarbos jausmą, nuoširdumą, įgyja pasitikėjimo savimi, sugeba būti nuoširdesnis bei pajusti vidinę ramybę.

Manau, jog svarbiausias karate principas yra sugebėjimas turėti bemintį protą. Tiksliausiai ši frazė buvo pasakyta angliškai *(„No mind is mind of no mind“)*, nesivarginkite jos versti, nes vertimas pažodžiui vis tiek yra beprasmis. Dar noriu pasakyti, jog šiais laikas yra labai daug vadinamųjų karate stilių, bet originalus ir tas tikrasis yra tradicinis karate do.

Kokia buvo tavo pirmoji pažintis ir pirmieji įspūdžiai su šiuo rytų kovos menu, kaip jie keitėsi? Kodėl dabar tuo užsiimi?

Su tradiciniu karate susipažinau trečioje klasėje. Mama atvedė į pirmąją treniruotę. Iš tikrųjų, pradžia man nepaliko didžiulio įspūdžio, bet kadangi mano mamai šis menas yra labai gražus, nusprendžiau pabandyti. Po kelių treniruočių sportavau jau savo noru. Dabar man karate nebėra tiesiog laiko praleidimo būdas, savęs išbandymų metodas ar savigynos treniruotės. Tai jau tapo mano gyvenimo būdu.

Ką gali iš viso šito pritaikyti kasdienybėje ir paprastame žemesnės materijos gyvenime? Kaip tobulėji tuo užsiimdama?

Manau, jog dėl karate sugebu į gyvenimą žiūrėti pozityviau, pernelyg nesureikšminti problemų ir priimti viską taip, kad man būtų patogu. Dar jaučiuosi drąsiau vaikščiodama gatvėmis, nes manau, jog treniruojantis mano galimybės apsiginti padidėja, jei kartais užpultų:) (jokiu būdu nesakau, kad aš taip padaryčiau).

Ar ši veikla turi kokių nors neigiamų pusių? (iškart abejoju)

Na, pradėdamas studijuoti, tu turi suvokti, jog niekas neateina vien pirštais paspragsėjus, tai reikalauja ir darbo, ir laiko, ir noro. Ne visada ir ne visiems užtenka kantrybės, o kartais patyrę nesėkmę nusprendžia pasitraukti. Bet jei juk suklupai, tai tau reikės dar daugiau pastangų atsistoti, o tai padaręs jau gali keliauti toliau.

Ar įsivaizduoji save be šio užsiėmimo? Jei taip, kaip manai, kas galėtų būti ta riba, kai pasakysi „stop“?

Kartais bandau. Turbūt daug kas būtų kitaip, tačiau dabar net negaliu pasakyti kas, nes galutinai nebaigiu savęs sukurti kitokios. O stop įmanomas tuomet, jei išvykčiau ir nebūtų mokytojų, kurie galėtų perteikti tas tikrąsias žinias. O gal nuspręsiu ką nors pakeisti. Laukia ilgas gyvenimas, visko gali nutikti.

Nebandytum atkalbėti užsidegusių pasekti tavo pėdomis? Ką jiems patartum, jei paragintum?

Tikrai ne. Džiaugčiausi, jei kas nors susidomėtų. Patarčiau nebijoti iššūkių, o ištikus nesėkmėms nesustoti. Tik pasiūlyčiau ne mano pėdomis sekti, bet susirasti savo kelią.

Gal šioje filosofijoje yra kokių palinkėjimų?

Pirmas man labai patinkantis pasakymas yra: „Geriau uždegti žvakę, nei skųstis tamsa.“ Antrasis: „Tai, ką tu laikai viršūne, yra tik laiptelis.“ Linkiu visiems būti optimistiškesniems ir visuomet siekti savo tikslo. Niekuomet neužmigti ant laurų bei stengtis tobulėti toliau.

Labai ačiū už pokalbį! Sėkmės!

Bundančių sielų rašytojos viešnagė Vilniaus licėjuje

Visi girdėjo gandų apie arbatą ir sausainius lietuvių kalbai ir literatūrai itin gabių vienuoliktokų grupelės pamokose, tačiau ten mes ne tik, kaip atrodo, maloniai šnekučiuojamės. Viena iš įdomesnių veiklų – įvairūs susitikimai su literatūros pasaulio žmonėmis. Vieną spalio popietę vienuoliktos ir dvyliktos klasių itin gabių mokinių grupės laukė į kabinetą įžengsiančios šiuolaikinės lietuvių rašytojos. Pripažinta dramaturgė bei prozininkė Laura Sintija Černiauskaitė buvo pakviesta į mūsų pamoką padiskutuoti apie kūrybą ir vieną iš savo knygų „Kvėpavimas į marmurą“. Ši knyga 2009 metais buvo apdovanota Europos Sąjungos literatūros premija.

Kūrybos pradžia

Laura Sintija pasakodama apie rašymo pradžią neslepia, kad paauglystėje buvo sudėtingo, kampuoto charakterio. Lietuvių literatūra jai buvo neaktuali, maištingas charakteris merginą traukė ieškoti savęs toliau nuo mokyklos. Tačiau Vilniaus Senvagės vidurinėje mokykloje ją visada palaikė ir skatino kurti, dalyvauti jaunųjų filologų konkursuose lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja Rima Mackevičienė. Taip 1994 metais buvo išleista pirmoji jaunosios autorės apsakymų knyga „Trys paros prie mylimosios slenksčio“. Nors rašytoja pasakoja dar vaikystėje pajutusi savyje rašymo geną, neslepia, kad baigus mokyklą buvo labai sunku atrasti, ką ji norėtų veikti. Laura Sintija studijavo ir TV režisūrą, ir lietuvių filologiją.

Lytiškumas kūrybą ne apriboja, o suteikia jai spalvų

Pasakodama apie savo literatūrines paieškas rašytoja užsimena, kad mėgsta rusų klasikus: F. Dostojevskį, L. Tolstojų. Tačiau studijuodama ji atrado ir sau artimas lietuves rašytojas: Šatrijos Raganą, kurios apysaka „Sename dvare“ , jos manymu, yra šedevras, ir Žemaitę, kūrusią jaudinančiame istoriniame kontekste. Paklausta apie moteriškąją literatūrą rašytoja neneigia ir nesmerkia jos egzistavimo, kaip lengvesnio žanro, leidžiančio moteriai tiesiog pailsėti ir mėgautis skaitymu. Jos nuomone, moteris gali viską ir rašytojo lytis jo nesuvaržo, įsprausdama į savotišką kūrybinį šabloną, o priešingai, suteikia darbui spalvų.

„Talentas – geizeris, jis tave veda iš proto“

Meno kūrinys, L.S. Černiauskaitės teigimu, turi būti paveikus, todėl rašytojui reikia išlaikyti santykį su savo talentu, kuris kaip „geizeris veda tave iš proto.” Čia ji iškelia būtinybę rašytojui „nusiasmeninti“, aiškindama skirtumą tarp tikrosios kūrybos ir grafomaniško siekio išsilieti lyg į dienoraštį. Pati rašytoja teigia, kad stengiasi nesitapatinti su savo veikėjais ir drąsiai sako: „Personažai pas mane ateina.“ Apie juos rašytoja kalba su meile, švelniai, nes juos reikia su savimi pasinešioti, užauginti, leisti jiems subręsti, kaip vaikams, ir tik tada „išrašyti“. Kartais, kaip ji pasakoja, tarp jos ir personažų lieka lyg savotiška jungtis, kai veikėjas vis grįžta ir laukia savo laiko, kada apie jį bus išsakyta viskas, ką jis su savimi atsineša. Kalbėdama apie savo išleistas knygas ir kūrybinį procesą moteris pabrėžia, kad svarbiausia yra vidinė istorija, o ne siužetas, kadangi ji pati kuria nenusibrėžusi tikslių išankstinių siužeto vingių. Laurai Sintijai tenka derinti motinos pareigas ir savo kūrybinius poreikius, todėl iki pietų ji skiria laiką rašymui, o po to – šeimai. Kalbėdama apie įkvėpimo ir tokios dienotvarkės santykį, moteris šypsosi, kad stengiasi juos suderinti: „Dažniausiai įkvėpimą prisišauki darbu.“

Bundančios sielos istorija

Apdovanotoji knyga „Kvėpavimas į marmurą“, kaip autorė jį apibūdino, – bundančios sielos romanas. Jame pasakojama apie sudėtingą moters, patiriančios skausmingus gyvenimo smūgius, susijusius su jos artimaisiais – vyrais, savęs pažinimą, susitaikymą ir pamažu įvykstantį atsivėrimą vėl gyventi. Lauros Sintijos kūrinyje gausu metaforų ir poetiško subtilumo pasakojant šio personažo istoriją. Todėl pats skaitytojas pradeda jautriai, atsargiai skaityti ir palengva atskleisti Izabelės kibirkščiuojančio, jausmingo pasaulio vingrybes.

Pokalbis su rašytoja – išskirtinė mums suteikta galimybė susipažinti su žmogumi, kurio knygas matai knygynų lentynose, padiskutuoti su juo, pajausti, koks jis yra. Itin gabių mokinių grupelėms buvo organizuoti keli susitikimai su įvairiomis vienaip ar kitaip su literatūra susijusiomis asmenybėmis, tačiau Lauros Sintijos apsilankymas sukėlė ypatingą susidomėjimą. Be abejo, perskaičiusios bent po vieną jos knygų tikėjomės išvysti švelnią, menišką moterį, tokią kaip ir jos kūryba. L.S. Černiauskaitės buvo ne tik įdomu klausyti, bet ir ją stebėti, kaip greitai ir jausmingai ji reaguoja į dėstomas mokinių mintis, jai skirtus klausimus. Nustebino jos imlumas, jautrumas aplinkai, žmonėms, kaip ji mąsto, dėlioja mintis ar atsakinėja,– tiesiog matai, kaip visa įsitempia, atrodo, kunkuliuoja viduje ieškodama žodžių sudėlioti atsakymams. Aišku viena, pažintys su kūrybingomis, įdomiomis asmenybėmis ne tik intriguojančios, bet ir vertingos.

L.S. Černiauskaitė vengė kalbėti apie savo paskutinį kūrinį, tik patvirtino, kad jis netrukus bus išleistas. Šiandien jos naujausią knygą „Kambarys jazmino krūme“ jau galima rasti knygynuose.

Kaip liceistai svetur laimės ieškojo

Kažkada lapkričio mėnesį licėjaus prezidentas gavo įdomų laišką – kvietimą dalyvauti SSE Riga (Stockholm School of Economics in Riga) 15 metų jubiliejuje, o drauge ir universiteto renginyje, kuris skirtas pagarsinti universiteto vardą po tolimas šalis ir pritraukti šviesių naujų protų. Kadangi pats prezidentas atvykti negalėjo (juk prezidentas!), tai pradėjo delegatų ieškoti. Nepaisant to, kad iki renginio buvo likusios vos dvi dienos, o vykti reikėjo gana toli, savanorių atsirado. Taip mes – du licėjaus senbuviai ketvirtokai – džiaugsmingai atsisveikinome su pamokomis ir išvažiavome laimės ieškoti... Atvykę gana anksti ryte gavome progą nusnausti pirmakursių lietuvių bute, o pailsėję iškulniavome į universitetą. Studentai – žmonės tingūs, tad ir eiti teko nedaug – universitetas kone toje pačioje gatvėje kaip ir daugumos studentų butai. Universitete mus pasveikino rektorius, buvo pravesta trumpa paskaita apie institucijos istoriją, pasiekimus ir galimybes studijuoti. Galimybės nemažos: siūlomas platus studijų pasirinkimas (susijusių su ekonomika), gana daug su ekonomika ir verslo organizavimu susijusių kursų, taip pat galima dalyvauti įvairiuose nebūtinai su ekonomika susijusiuose klubuose ir veiklose (vienas aktyviausių – SSE Riga debatų klubas), nemažai įvairių veiklų; vis dėlto svarbiausi visada yra žmonės, o čia jie ne tik labai protingi, bet ir be galo draugiški.

Vėliau buvome suskirstyti į kelias grupes – Lietuvos delegatus globojo studentai iš Lietuvos, latvius – latviai. Mielieji išeiviai pavedžiojo mus po universitetą, kuris yra visai originalus. Įsivaizduokite: centre esantis daugiaaukštis pastatas, įspraustas tarp kitų namų, su nemažu vidiniu kiemu ir išsiskiriančia architektūra. Labiausiai mus pradžiugino atradimas, kad SSE Riga turi savo stalo futbolą! Ir su storomis, sunkiai sulaužomomis lazdomis (taip, tai iš tiesų aktualu...). Likusią dienos dalį buvo suplanuoti SSE Riga alumnų bakaulauro darbų pristatymai ir seminaras apie darbą bei perspektyvas įvairiose tarp SSER absolventų populiariose srityse. Bakalauro darbų buvo gana įvairių, o labiausiai sudomino vienas socialine tema – „ Is a friend of my friend my friend?“ Jo tikslas buvo nustatyti tą ribą, kada draugas pavirsta visiškai nepažįstamu žmogumi.

Šiek tiek vėliau vykęs „Industry Expecience Sharing“ seminaras pritraukė pilną auditoriją – visiems buvo įdomu paklausyti seniai universitetą baigusių ir dabar finansų, investavimo konsultavimo sektoriuose ir netgi mokyklose dirbančių žmonių pasakojimų. Na, o po seminaro gavome laisvą vakarą, todėl pasinaudojome proga iš arčiau pažinti studentišką gyvenimą.

Antrą dieną didžiąją laiko dalį klajojome po miestą, apžiūrinėjome vietines įžymybes ir žaidėme stalo futbolą – 15 metų jubiliejaus minėjimas prasidėjo tik vakare. Deja, jame ilgai pabūti mums neteko, nes reikėjo greit kraustytis į autobusų stotį – grįžti į Lietuvą vis tiek kada nors juk reikia – todėl pamatėme tik ilgai trukusią oficialią dalį.

Iš šios kelionės parsivežėme nemažai įspūdžių – draugiški studentai, linksma Rygoje praleista diena ir nemaža studentų šūkio „ Study hard, party hard“ antroji dalis. Universitetas pasirodė tikrai gerai, jau galime visiems būsimiems ekonomistams rekomenduoti įrašyti jį į savo „Kad tik įstočiau!” sąrašą. Nepamirškite, kad ir Baltijos šalyse yra tikrai gerų universitetų!

Aš ir tu – šalia, bet ne kartu?

Atsakomybė. Toks keistas dalykas. Atrodytų, kiekvienam liceistui jis turėtų būti būdingas – atsakomybė mokytis, lankyti pamokas, ateiti į susirinkimus. Atsakingai žiūrėti į egzaminus, į pažymius, į studijas universitete. Bet kodėl mes tokie atsakingi šiuo aspektu, taip uoliai rūpinamės savo ateitimi, bet nejaučiame atsakomybės vieni kitiems? Nejaukiai jaučiuosi spaudydama kompiuterio mygtukus – lyg pradinių klasių mokytoja, mokanti švebezdžiuojančius pirmokėlius pilietiškumo. Tik jūs, mielieji, nebe pradinukai. Tad kur jūsų atsakomybė greta vaikščiojantiems draugams? Prisimenu šių metų mediumą – ir vėl ta pati klaida, vėl renginys nepabaigtas, pernelyg trumpas. Nesakau, kad buvo blogai. Tik labai jau atsainiai padarytas. Bet ei – jūsų renginys skirtas trečiokams. Nejaugi niekas nejautėt mums atsakomybės – parodyti kažką įspūdingo, nustebinti, pamaloninti? Galiausiai visam licėjui– daug žmonių ateina, laukia, tikisi ir jūsų pareiga pasistengti iš visų jėgų. Visi pykstasi, kai kuria renginį. Visada atsiranda alpstančių iš nuovargio ir ateinančių kartą per mėnesį pateplioti guašo. Taip yra, tai normalu. Žmonės – juk tai jau antras kartas. Labai prašau – supraskit, kad renginys nėra tiesiog namų darbai, už kuriuos gausi dvejetą ir būsi pats prieš save susidirbęs. Tu nuvilsi ir kitus, tuos, kurie ateina ir kažko tikisi. Ne tik antrokams šitie žodžiai skirti, visiems taip pat. Renginių kokybė kažkodėl pradėjo kristi. Ne visų, bet apskritai – taip. Jie tampa prievole, kažkokia priverstine katorga. Juk tą patį sakė ir Jankauskas per sąskrydį – visi nepasiruošę ir žiūrėti nėra ką. O ir tas incidentas pernai, kai antrame kurse pasklido muzikos klausymo atsakymų lapeliai. Kažkas išrausė mokytojo daiktus, kad juos rastų. Pirmais metais licėjuje išgirdau tokią frazę ir naiviai tikėjau jos teisingumu – „Visi žino, kad 104-ame yra muzikos klausymo diskai, tik niekas jų neima, nes „nelygis“ sukčiauti per šią pamoką.“ Bet štai pora metų – ir jokios pagarbos mokytojui. Apie 104 kabineto tvarkymą, savo lėkščių išsinešimą iš jo tikriausiai neverta nė užsiminti, bet kodėl taip būtina brautis į tą 104 kabinetą, lyg į užkerėtą oazę, jeigu kabo raštelis su prašymu to nedaryti? Sunku suvokti, iki ko mes nusiritome, jeigu trečiokai prieš šimtadienį turi 104-o raktą nešiotis su savimi, kad tik žmonės iš kitų kursų jo nepaimtų ir ten neitų.

Meno teroristas Banksy

Žinot, kas dar yra atsakomybė? Ogi įmesti 314-ame tuos 20ct į Dilmah dėžutę ką nors atsispausdinus. Nes tau gal ir tas pats, bet kitą kartą pinigų dažams gali ir nebeatsirasti. Kaip ir pinigų naujai stalo futbolo įrangai. Kaip ir naujoms spintelių spynelėms. Mokykloje mes visi turėtume jaustis kaip viena šeima: patinka ar nepatinka, pyksties ar ne, bet jos nepasirinksi, neišmesi nepatinkančų narių ir visiems gyventi bus geriau, galvojant ne tik apie save. Licėjus keičiasi. Nuvalkiota frazė. Bet gal laikas truputį grįžti atgal?

Bene įsimintiniausi mano gyvenimo metai buvo 2002 - ieji. Tai buvo metai, kai atėjau į licėjų. Man, augusiam muzikų šeimoje, pianinu pradėjusiam groti nuo šešerių metų ir nuo pat pirmos klasės besimokiusiam Nacionalinėje M. K. Čiurlionio menų mokykloje, tai buvo įžengimas į naują pasaulį. Gerai prisimenu, kaip pirmą dieną licėjuje lietuvių kalbos mokytoja nusistebėjo, ką muzikantui tokioje mokykloje kaip licėjus veikti. „Nusibodo groti“, – paprastai paaiškinau tada.

Praėjo aštuoneri metai, baigiau licėjų, įstojau į Lafayette College (JAV) ir šiais metais baigsiu elektros ir kompiuterių inžinerijos bakalauro studijas. Gal tai skamba paradoksaliai, tačiau moksleiviško ir studentiško gyvenimo privalumas yra tai, kad mokytojai ir profesoriai daug darbo atlieka už mus. Čia mes gauname vadovėlius, namų darbų, lankome pamokas ar paskaitas, mokytojai ir profesoriai mums viską aiškina, ištaiso klaidas, išbara. Baigus licėjų reikalai vėl aiškūs – stoti reikia į Cambridge, jei nepasiseks, dar yra Imperial College, LSE, UCL ir kiti. Taigi viskas yra sudėliota, apmąstyta, suplanuota. Žinome, ką veiksime šiandien, rytoj, po metų. O mums belieka kruopščiai mokytis, stengtis, atlikti namų darbus.

Nieko blogo čia nematau, tačiau baigęs bakalauro studijas supranti, kad pasaulis yra kiek sudėtingesnis nei atrodydavo iš licėjaus suolo. Čia nėra vadovėlių, kaip susirasti vietą šiame pasaulyje, apie tai, kokioje kompanijoje perspektyvu dirbti, kokią profesijos šaką verta rinktis ir kur tavo profesija bei pasaulio ekonomika eina. Nėra mokytojų, kurie viską paaiškintų, patartų, ištaisytų klaidas ir parašytų pažymį. Tiesa, dauguma žmonių ir nesuka sau galvos dėl šių klausimų, juk kol gauna šešiaženklį atlyginimą, turi namą, automobilį ir šeimą, jų gyvenimas yra ramus. Tačiau ateina išsiblaivymo periodai, vadinami krizėmis, kai paaiškėja, kad ta ramybė tebuvo tik iliuzija. „General Motors“, „Lehman Brothers“, „Merrill Lynch“, „Enron“ ir gal dar tūkstančiai kitų kompanijų eiliniam liceistui tėra tik pavadinimai, girdėti iš laikraščių antraščių, tačiau tų kompanijų darbuotojams jos reiškė daug daugiau. Bankrutavus ar restruktūrizavus šias kompanijas tūkstančiai žmonių neteko ne tik darbo, bet ir pensijų, gyvenimo santaupų, nebesugebėję mokėti paskolų prarado namus. Galima būtų apie tai užmiršti ir dėkoti likimui, kad mūsų šių kompanijų griūtys nepalietė, tačiau ši krizė nėra paskutinė, taigi niekada nežinai, kas bus toliau.

Kaip nuo to apsisaugoti, deja, mūsų niekas nemoko, o ir didžioji dalis žinių, įgautų tiek licėjuje, tiek universitete, pasimiršta labai greitai – metai, dveji, ir galva tuščia. Tačiau tiek licėjuje, tiek universitete mes išmokstam šio to svarbesnio. Mes išmokstame skaityti, suvokti, analizuoti, įvertinti ir palyginti skirtingus argumentus, suformuoti savo nuomonę, sugalvoti ir pateikti savo sprendimus. Bet svarbiausia yra tai, kad mes nepasitenkiname paviršutiniškumu ir siekiame giliau suvokti reiškinius ir procesus. Todėl likus vieniems be mokytojų ir profesorių mums belieka tik maža smulkmena – pasitelkti šiuos įgūdžius ir pamėginti suvokti, kas vyksta Lietuvos ir pasaulio ekonomikoje bei politikoje, taip apsisaugoti nuo minėtų kompanijų „sėkmės istorijų“ ir galiausiai surasti savo vietą šiame bėgančiame, nuolat besikeičiančiame pasaulyje.

Su pagarba,
Rytis Umbrasas, XIV laida

O aš lieku čia!

Ne paslaptis, kad kiekvienais metais vis daugiau liceistų išvažiuoja studijuoti į užsienį. Licėjuje nuolat rengiami susitikimai su užsienyje studijuojančiais alumnais, „Anduose” spausdinami jų įspūdžiai – atrodo, kad liceistai tik ir skatinami išvažiuoti kuo toliau. STOP. Ar tikrai ten bus geriau? Sausio 27 d. popietę licėjuje vyko susitikimas su Lietuvoje likusiais alumnais. Eksai iš Vilniaus universiteto Ekonomikos, Filosofijos ir Chemijos fakultetų bei svečias iš ISM pristatė, išgyrė arba išpeikė savo studijas. Po linksmų ir rimtų cheminių indų plovimo Anglijoje ir Lietuvoje palyginimų bei VU dėstytojų visus dėsnius paneigiančių knygų (945=1024) pristatymo paaiškėjo, kad visai neblogai toje Lietuvoje. Svarbiausia – išsirinkti tai, kas tau tinka ir patinka. O mes ir po susitikimo nepaleidome kelių dalyvių. Todėl pristatome: Rūta Savickaitė (VU sociologija, IV kursas), Benediktas Poviliūnas (VU ekonomika, IV kursas) ir Vilniaus Žirmūnų gimnazijos eksas Adas Bradauskas (ISM ekonomika ir politika, I kursas).

Yra toks stereotipas – į ekonomiką stoja nežinantys, ko nori, bet norintys gerai uždirbti. Taip ir sociologijoje: ar daug būna tokių atvejų : „kur stoti?– matematika nelabai sekės, gal kažką su humanitariniais mokslais, bet ne istorija – o štai, sociologija!“

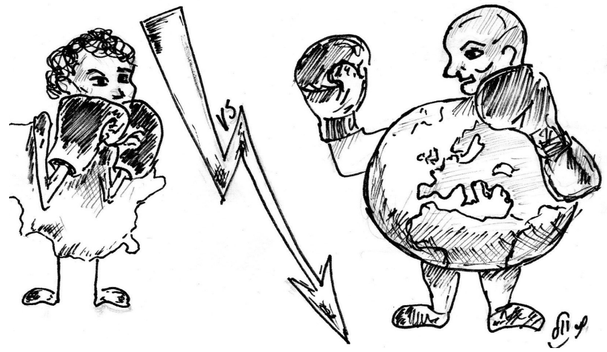

Rūta: „Sociologijai kaip tik reikia matematikos ir istorijos. Dėl to žmonės dažnai apsigauna. Išties, labai daug stojančių nežino, kur stoja, todėl ir bandau populiarinti šią specialybę. Dažniausiai žmonės stoja į psichologiją, bet neįstoja, antru numeriu parašo sociologiją, tačiau pasimokę dauguma lieka patenkinti.“

Benas: „Dar mokykloje jaučiamas profesinio orientavimo stygius, ir faktas, kad daug abiturientų nežino, kur stoti, parodo didelę viso Lietuvos švietimo problemą. Stojimas į ekonomiką tokiu atveju yra normalu. Kai žmogus yra pasimetęs, tai ir renkasi labiau žinomą dalyką.“

Adas: „Girdėjau apie VU TSPMI: gauni iš istorijos 100 ir galvoji, kur eit. Ir štai – politika. Šia prasme, yra tam tikros specialybės, į kurias eini, nes kažkuriuos egzaminus išlaikai geriausiai. VU EF yra vienas iš pavyzdžių, nes ten konkursinis balas yra vienas aukščiausių.“

Benas: „Būtent. Išlaikai gerai egzaminus, mėgsti matematiką, bet nenori būti matematiku – eik į EF. Gerai išlaikei istoriją, bet ne istorikas – eik į TSPMI.“

Rūta, Benai, jūs su Erasmus programa buvote išvykę į užsienio universitetus. Kokie yra studijų Lietuvoje pliusai?

Rūta: „Sava kalba, sava kultūra – patys didžiausi pliusai. Kalbant apie studijas... Na, aš studijavau Švedijoje, Upsalos universitete. Jų programa visai kitokia. Aš mokiausi pusę metų, iš viso keturis dalykus – vieną dalyką vieną mėnesį. Paskaitų beveik nebūdavo, beveik viską reikėjo daryti savarankiškai. Iš vienos pusės tai yra gerai – turi daug laisvės, pati sistema orientuota į savarankišką mokymąsi. Tačiau po lietuviškos sistemos tai buvo sunku, nes aš buvau įpratusi: kiekvieną dieną paskaitos, namų darbai, kažkaip viskas buvo daugiau išskaidyta. Švedijoje buvo sunku, kai ateidavo „deadline'ai“, kai per savaitę reikia parašyti darbą, o tu, aišku, kaip tikras „erasmusas“ rašai paskutinę dieną. Na, man asmeniškai lietuviška sistema patinka labiau – tokia iš anksto prispaudžianti uodegą. Lietuvoje mes mokomės žymiai daugiau dalykų – čia mokausi 7, o ten tik 4. Todėl, mano nuomone, lietuviškas išsilavinimas yra platesnis.“

Benas: „Mano atsakymas yra apribotas to, kad aš turiu įvar-

dinti pliusus. (Tai pavardink ir minusus.) Aš studijavau Olandijoje, Amsterdamo universitete. Tiesą sakant, kad ir kaip aš skundžiuosi EF, bet patys studentai ten yra ne tokie gabūs ir protingi, nors motyvuoti daug daugiau. Tenykštė sistema man patiko labiau. Semestrai yra suskaidyti į blokus, todėl metus sudaro keturios, o ne dvi dalys, todėl mokymasis yra labiau koncentruotas. Tai man buvo labiau prie širdies. Lietuvoje man trūksta prispaudimo prie mokslo, o ten viskas aiškiai sudėliota, kada ką turi padaryti, todėl tavo mokymasis yra nuoseklesnis.“

Na, turbūt visais laikais daug liceistų važiavo į užsienį... Adai, kokia yra VŽG situacija?

Adas: „Pernai iš 200 išvažiavo apie 20. Tikrai ne tiek daug.“

O kai bendraujate su į užsienį išvažiavusiais draugais, ar nejaučiate kartėlio, kad pasilikote?

Adas: „Yra daug dalykų, kurie mane žavi, bet kartu supranti, kiek daug išvažiavę praranda. Bet čia jau yra ir patriotiškumo klausimas. Man labai įdomi mintis, kad važiuoji į užsienį, nes ten geriau. O kas geriau? Išsilavinimas. O ką tu veiksi su tuo išsilavinimu? Na, darbą susirasiu. O kur, Lietuvoje ar užsienyje? Turbūt užsienyje, tai tu kaip ir išsižadi savo tėvynės. Va, kai taip atseki, tai man atrodo, kad reikia likti Lietuvoje. Čia gal iš patriotinės pusės žiūriu, bet man atrodo, kad lietuviai yra šiek tiek gabesni nei kita Europos dalis. Be to, mes galime suformuoti labai stiprų akademinį židinį, tačiau visi išvažiuoja, išsibarsto, ir nieko kaip ir nelieka... Ta pati Amerika – universitetai tiek daug pasiekę, išsivystę ir yra top'ų viršūnėse ne dėl to, kad amerikiečiai yra labai protingi. Tiesiog, verslas yra labai susijęs su universitetais, o universitetai geba už pinigus įpirkti tiek brangią aparatūrą, tiek geriausius Europos arba kitų kontinentų specialistus.“

Rūta: „Man smagu Lietuvoje dėl savo kalbos, kultūros, draugų... Nors šiaip išvažiuoti irgi smagu. Jei tu lieki Lietuvoje, tai nereiškia, kad tu čia ir užsisėdėsi. Užtenka išvažiuoti pusmečiui ir pasisemsi tos patirties. Kartėlio kaip ir nebelieka.“

Benas: „Kalbėdamas būtent apie mokslus, aš jaučiu kartėlį. Pakalbu su keliais draugais ir pamatau, kad jie mokosi tai, ką ir aš visai būčiau norėjęs mokytis. Kita vertus, pamatai, kokį jie jaučia kartėlį kalbant apie visą socialinį gyvenimą. Man labai svarbi yra socialinė aplinka ir buvimas Lietuvoje, todėl ir esu patenkintas, kad likau.“

O ar nebuvo kultūrinio šoko išėjus iš licėjaus ar iš VŽG? Kai staiga atsiranda seniai pamirštos „špargalkės”, nusirašinėjimai ir t. t.?

Adas: „Aš pajutau, kad universitete yra kiek prastesnis lygis nei gimnazijoje. Ten žmonės buvo gabesni ir labiau motyvuoti mokytis. Bet ISM'e už studijas reikia daug mokėti, tai visi staiga pasidaro motyvuoti, nors mokykloje to visai nebuvo. O kalbant apie „špargalkes“, ISM'e juodai su tuo susidorojama. Gauni el. laišką, kad per sesiją reikia laikytis akademinės etikos, ir prierašą, kad tokio ir tokio kurso toks ir toks studentas buvo pagautas nusirašinėjant, ir rektoriaus sprendimu jis yra pašalintas iš studentų sąrašų. Jau gavau kelis tokius laiškus, tai labai motyvuoja nenusirašinėti.“

Rūta: „Iš pradžių šokas daugiau buvo kitiems, o ne man. Kai visi kalba: „ Iš kur tu? Kelintu numeriu įstojai?“ ir aš taip stengdavausi nekalbėt, o po to pasakai: „Na aš pirmu numeriu įstojau, aš iš licėjaus.“ Visi būna šokiruoti: „Iš licėjaus?!” Tada visi turi lūkesčių, kad tu būsi pirmūnas, kad gerai mokysies ir panašiai. O taip visai nėra, iš tikrųjų viskas priklauso nuo žmogaus. Gal kai kuriais aspektais mes ir turim pranašumų, bet dabar jau tikrai niekas nekategorizuoja pagal tai, iš kur tu atėjai, o vertina pagal tai, ką nuveikei per studijų metus.”

Benas: „Pirmame kurse jautėsi požiūris: „O, čia licėjukai sustoję.” Buvome tarsi Dovydo žvaigždėmis pažymėti (juokiasi). O kultūrinio šoko nebuvo, bet aplinka labai stipriai pasikeitė. Pats pastebėjau, kad pradėjau daugiau keiktis ir pačios šnekos visai kitokios. Žmonės mažiau domisi kultūra. Aišku, čia yra tas, kad licėjus sudarė tam palankią terpę ir mus išpaikino. Per egzaminus ne kartą mačiau, kaip nusirašinėja ir geri draugai. Viskas, ką gali daryt, tai tą normą, kurią įdiegė licėjus, skiepyti savo draugams, gėdint juos.”

Minėjot, jog magistro laipsnio ketinate siekti užsienyje. Kodėl?

Adas: „Aš kažkuriuo metu taip galvojau. Bet man labai priimtinas dalykas yra visą gyvenimą mokytis ir viena iš mano svajonių yra gauti kelis bakalaurus. Tiesiog tai yra labai sunkiai suderinama su darbu ir jeigu norėčiau įgyti daugiau bakalaurų, tai išvažiavimas svetur mane šiek tiek apribotų.”

Rūta: „Lietuvoje yra labai gera bakalauro bazė, bet magistro yra prasta. Čia dėl to, kad ilgą laiką pas mus buvo 5 metų sistema – po 5 metų mokslų tu gauni diplomą, kuris dabar prilyginamas magistrui. Po reformos, kai atskyrė bakalaurą ir magistrą, išėjo, jog bakalauras liko stiprus, o magistras labai silpnas. (Adas: „Ir labai korumpuotas.”) Magistratūra Lietuvoje kliba. Žinoma, kur kokia specialybė, aš kalbu apie savo fakultetą. Aš pasižiūrėjau, kad mano interesai, ką aš noriu daryti, labiau krypsta į užsienį.”

O apie kurią šalį galvojate?

Rūta: „Olandiją.”

Benas: „Aš noriu važiuoti į Amsterdamą, nes esu nepatenkintas savo fakultetu, kaip minėjau, ir dėl to, kad magistro programoje pas mus dėsto tuos pačius dalykus, ką jau yra dėstę, o tai manęs netenkina dvigubai labiau. Be to, Lietuvoje yra mažesnis programų pasirinkimas. Net nerasčiau, ko man reikia.”

Rūta: „VU yra tik dvi sociologijos magistro programos. O Olandijoje programų – kiek tik nori, aš negaliu dviejų išsirinkti, nes visos įdomios ir į visas galiu bandyti stoti – o tai parodo, koks bakalauras geras.”

Adas: „Viename „Times Online” straipsnyje kažkada buvo pateikta mintis, jog Lietuvoje magistro studijos apskritai išnyks, nes jos yra žiauriai nekokybiškos ir visi vis tiek važiuoja į užsienį. Iš pradžių atrodė, jog „ne, taigi Lietuva, mes tokie protingi“ ir panašiai, bet atrodo, kad artėjame link to.”

Benas: „Aš manau, kad tokia tendencija yra dėl to, kad po mokyklos daug kas yra linkęs išvažiuoti. Tada kai kurie dėl tam tikrų priežasčių lieka, tarkim, dėl patriotinių ar dar kažkokių, bet galų gale kai kurie nusivilia ir, atsiradus antrai galimybei, jau išvažiuoja. Todėl tų likusių motyvacija yra dar prastesnė nei likusių po mokyklos.”

Ką manot apie švietimo reformas, kiek jos efektyvios?

Adas: „Labai gerai, kad jos pradėtos daryti, bet jos turi daug spragų. Pati ryškiausia spraga, mano nuomone, yra ta, jog bandoma diegti mintį, jog nėra blogai stoti į kolegiją, bet stojimo tvarka yra tokia: iš pradžių žmonės stoja į universitetus, tada paaiškėja rezultatai ir po to yra trys dienos stoti į kolegijas. Tai visi daro taip: „Bandysiu į universitetą, jei neišeis – į kolegiją.” Kalbėjau su draugu, jis norėjo stoti į geodeziją ir sakė, jog kažkas kolegijoje jam yra labiau priimtina nei unversitetuose, bet jis negali ir kolegijos, ir universiteto surašyti į vieną sąrašą. Aš tą keisčiau ir tada žmonėms nebūtų baisu rinktis kolegijas, kurios dabar yra antrarūšis dalykas.”

Benas: „Galima pasidžiaugti, jog buvo pradėta kažką daryti, bet mano fakulteto atžvilgiu tai nematau jokių prošvaisčių, kad situacija pagerėtų. Į ekonomiką žmonės kaip stojo, taip ir dabar gali stoti su tuo pačiu krepšeliu, o problema yra pati administracija ir jų nenoras kažką keisti. Šita reforma nesudaro jokių sąlygų kažkokiems pokyčiams, vienintelė viltis yra ta, kad kažkiek laiko bus daromos akreditacijos. Jeigu tą padarys tikrai nuoširdžiai, tai bus galima kažko tikėtis. Bet šiaip tikiuosi, kad laikui bėgant ir tą reformą keis kažkiek.”

Benas: Jeigu paklausytum ketvirtakursių, kurie šiaip stojo, tai jie nelabai ir skundžiasi. Jie patenkinti, nes be didesnių vargų gauna bakalaurą ir jau kurį laiką dirba. Tai jeigu tokie buvo tikslai, tai jie nemato problemų.

Galima išgirsti nuomonių, jog Lietuvoje reikia naikinti mokslą lietuvių kalba. Tai ypač aktualu gamtos mokslams, bet ir jums – ar netrūksta terminų ir ar nevertėtų visko mokytis tik anglų kalba?

Adas: „Singapūre taip yra. Jie visą akademinę kalbą padarė anglų ir labai išlošė – jų ekonomika pradėjo dar labiau augti. Iš kitos pusės – kas per biologas Lietuvos, kuris nežino, kaip pavadinti tam tikrus dalykus?” (tiesiog nėra tų terminų, jie būna labai dirbtiniai, tada ateina lietuvių kalbos komisija ir taip atsiranda, tarkim, fermentas kulverstazė. Po to biologai pasakė, kad jie geriau vartos angliškus terminus nei tokius pavadinimus).

Rūta: Šiaip universitete pas mus mokoma anglų kalbos, kur tu skaitai straipsnius ir analizuoji. Visi straipsniai irgi angliški, rašai kursinį ir vėl literatūra angliška. Būdamas Lietuvoj tu tą anglų terminiją tikrai išmoksti ir svetur nejauti spragų.”

Benas: „Mokslininkams didžiausias uždavinys yra komunikuoti ir susišnekėti, kad ir kur pasaulyje bebūtų. Ir jeigu kalbininkai pradės prie jų kabinėtis ir prikurs kulverstazių, tai nepadės.”

Rūta: „Aš, kai rašiau kursinį darbą, irgi keikiau lietuvių kalbą. Nes kai kurių terminų neįmanoma išversti – jie neskamba ir būna dviprasmiški. Pavyzdžiui, miesto studijose žodžiai space ir place – angliškai skiriasi, o lietuviškai?”

Adas: „Jeigu visos specialybės būtų dėstomos anglų kalba, tai laimėtume todėl, kad žmonės kitose šalyse žinotų, jog Lietuvoje yra geras bakalauro lygis ir jie labiau važiuotų pas mus studijuoti.”

Rūta: „Tikrai norėtų važiuoti, nes pigu ir gera kokybė. Vienas danas buvo pas mus atvažiavęs ir mes klausėm: „Kodėl tu į Lietuvą atvažiavai?“ Jis savarankiškai 2 metus mokėsi lietuvių kalbą, nors jokio ryšio su Lietuva neturėjo, ir metus čia studijavo. Sakė, kad čia labai gerai: studijos įdomios ir gyvent pigiau.”

Benas: „Danai tai gali užsiiminėti tokiom nesąmonėm.” (juokiasi)

Ačiū už pokalbį. Sėkmės!

Prezidento žodis

„Mokyklos prižiūri, kad visi kaip įmanoma būtų suvienodinti. Mokykla yra bunkeris, į kurį vaikai nustumiami, kol jauni ir trapūs; kur jie supresuojami į standartines formas ir oficialiais atspaudais pažymimi nuo galvos iki kojų.”
„Manau, jog mokyklinės dienos yra pačios nelaimingiausios žmogaus gyvenime. Jos pilnos bukų ir neprotingų užduočių, naujų ir nemalonių įsakymų, šiurkštaus sveiko proto ir padorumo išniekinimo.”
Henris Luisas Menckenas

„Licėjus yra geriausia Lietuvos mokykla.” Ar niekad nepagavote savęs taip galvojančio? Jei pagavote ar netgi nuolat šitaip galvojate, susiradę mane koridoriuje papasakokite, kas jūsų manymu, telpa žodyje „geriausia”. Man tai labai įdomu ir aš būčiau dėkingas už jūsų nuomonę. Mat, nors nedrįstu ginčytis su faktu, jog licėjaus abiturientų pasiekimai jau kelerius metus iš eilės yra aukščiausi valstybėje (dabar būtų išmintinga sugrįžti prie viršuje esančios citatos; pagarba tam, kuris šiuos žodžius it Martynas Liuteris prikalė prie savo spintelės durų, dar didesnė pagarba tam, kuris supranta, kokia prasmė juose slypi), kartais per pertrauką eidamas koridoriumi ar netgi sėdėdamas pamokoje susimąstau – ar tikrai „geriausia Lietuvos mokykla” yra šitokia.

Pirmajame kurse dažnai su draugu žaisdavome stalo tenisą (mokytojai, atleiskite už vėlavimus). Azartas žaidžiant dėl ko nors vertingo nenusakomas, geros nuotaikos dozė, net ir pralaimėjus, garantuota. Patikdavo žaisti. Tačiau pastaruoju metu vis rečiau apsilankau prie stalų. To priežastis nėra laiko stoka. Nebenoriu žaisti savo malonumui, kai šalia stovintys jauniausi liceistai akimis sekiodami kamuoliuką, kuris, kaip jie pabrėžia, skrieja kur kas lėčiau nei po jų profesionalaus smūgio, komentuoja mano žaidimą it užsikirtusios plokštelės kartodami žodį „lama“. Arba pašaipiai nusižvengdami po netikusio atmušimo. Arba nekantriai trypčiodami ir visa povyza rodydami, jog negali sulaukti, kol „šis netikėlis nueis nuo stalo.” Galėtų ir negrįžti. Ir negrįžta.

Meno istorija – atgaiva sielai. Po visą savaitę trunkančių matematikos lygčių sprendimo ar kokio neįtikėtinai pasauliniu mastu vertingo lietuviško kūrinio nagrinėjimo, kurį mieliau vadinčiau mėsinėjimu, mat kas antrame sakinyje vartodami žodžius „meilė”, „siela”, „tėvynė” ir kartais ištardami netgi tokius keiksmus kaip „transcendentinė būtis“ numariname kūrinį amžinai, gera turėti pamoką, artimesnę realiam gyvenimui. Jokiu būdu nesakau, kad menas – buitiškesnis (ir išvis, ar mūsų realus gyvenimas tik buitis?) nei koks kitas dalykas, tačiau garsių dailininkų biografijos priverčia susimąstyti ir kvestionuoti mokyklos mums diegiamas vertybes. Kažkurią pamoką mokytojui pasakojant, rodos, apie Dega gyvenimą, į klasę iš gretimo kabineto įkišo galvą vyresnio kurso moksleivis. Nuotaikingai pasiteiravęs, ką mes besimoką, ir sulaukęs mokytojo atsakymo, jog, matyt, kažką įdomesnio nei jis pats, uždarė duris ir dingo. Po kelių minučių iš kabineto, kuriame dingo mūsų svečias, pradėjo sklisti muzika. Muzika – Ostapenko stiliaus, kokybė – telefoninė, tačiau nusistebėjimas, kaip garsiai šiais laikais gali groti mobilieji telefonai, nenustelbė pykčio, kylančio dėl trukdymo pamokos, kurios laukiau visą savaitę. Apsimetėme nepastebį ir mokėmės toliau.

Licėjus mažas, o mūsų valgykla – dar mažesnė, todėl esame priversti skirstyti ilgąją pertrauką į dvi dalis: jaunesniųjų ir vyresniųjų. Tuo metu, kai jaunieji mūsų draugai dar valgo ar jau pasisotinę traukia savo kabinetų link, vyresnieji jau snūduriuoja pamokoje. Tiesa, sunkiai snausti (ką jau kalbėti apie mokymąsi) pavyksta, kai už durų, atrodo, koks gaisras ar stichinė nelaimė vyksta. Suprantama, jog jauniausieji, ypač pirmokai, kiekvienądien turi galybę naujų įspūdžių, kuriais nori pasidalinti su draugais, tačiau, mielieji, ar būtina tai daryti stengiantis kuo labiau iškankinti ir taip kartais lūžinėjantį balsą? Juk šalia stovintis draugas išgirs ir pašnibždomis pasakytus žodžius, jei tik kalbėsite po vieną ir klausysite vieni kitų; visai nebūtina šaukti. Nenoriu jūsų įžeisti ar išprovokuoti pasisakymų: „Ir trečiokai per savo ilgąją triukšmauja“ (tikiu, kad vyresnieji, gyvenimo nuraminti, elgiasi kiek tyliau), tik noriu atkreipti dėmesį, jog kartais pamirštame, kad už durų draugams vyksta pamokos.

O šiaip licėjus gyvena. Sunku pasakyti, gerai ar blogai, nes iš esmės gyvendami tik ruošiamės mirčiai, tačiau gyvena. Praėjo mediumas (antrokai reabilitavosi, šaunuoliai), Jazz pictures (renginys, įrodantis, kiek daug gali moksleivių iniciatyva), karnavalas (pirmokai padarė sau meškos paslaugą – kitąmet visi lauks neįtikėtinai nuostabaus mediumo), ruošiamės šimtadieniui. Kovas – mainų mėnuo, balandis – menų savaitės. O gegužė – šilumos ir šypsenų mėnuo, bet tik ne ketvirtokams. Birželį – sąskrydis, o tada... Metai bėga greitai. Savivalda dar nelabai ką reikšmingo suspėjo nuveikti, tačiau turime pavasariui keletą neskaitomuose protokoluose atskleistų minčių. Kol kas tiesiog atsilaikykime prieš šalčius, kuriuos, tikėkimės, nebeilgai liko kęsti, apdovanokime praeinantį žmogų šypsena ir pasakykime nuliūdusiam draugui: „Ei, viskas gerai!“

Sveikas, Gyti!

(laiškas, dėl nenumatyto ilgio virtęs straipsniu)

Neištvėriau neperskaičiusi tavojo žodžio anksčiau laiko (kur čia neįkiši nosies, jei turi galimybę). Kaip tyčia ryt egzaminas, o ką geriausiai darai prieš egzaminus? Žinoma, skaitai ne tai, ką reikia! Ir su kai kuriomis išdėstytomis mintimis sunku nesutikti. Tiesą sakant, viskas ten tiesa, tik... gal ne tuo kampu žiūrim?

Pradėsiu nuo labiausiai įstrigusios minties: ar išties licėjus toks triukšmingas? Kokia nors reta proga aplankius kitas Vilniaus mokyklas atrodo, kad mūsų licėjus panašėja į kapines... Ir svarbiausia – ar neprieštaraujam patys sau? Mokykla vienodina? O gal mes patys tai darome? Pasiraitoję rankoves tildome pirmokus, su kreiva šypsenėle stebime kiemelyje vykstančias sniego grumtynes... Suprask, išaugome? O man net pavydu! Nes jie dar moka džiaugtis sniegu, naujais įvykiais, nauja pamoka, mintimi... O aš kartais to nebemoku. Kritinis mąstymas veikia nepriekaištingai, bet štai pasidžiaugti smulkmenomis pritrūksta laiko. Ir nemanau, kad tas triukšmas (jei jau mėgstam hiperboles) per vieną pertrauką kažką beprotiškai keičia – jei nenori mokytis, tai ir laikrodis per garsiai tiksi... Užaugs pirmokai ir po poros metų tildys naujus fuksus. O gaila. Man rodos, reikia tik džiaugtis, kol jie dar turi dvasios išrėkti savo mintis – sėdžiu su arbatos puodeliu (ir skaudančia gerkle) ir žinau, kad man taip jau nepavyktų.

Klausi, ar tokia ir yra toji „geriausia“ mokykla? Tokio stipraus epiteto aš gal ir vengčiau. Netgi sutinku, kad mokykla dažnai štampuoja (jei nesi matęs, užmesk akį į TED kalbą „Schools kill creativity“– manau, rasi įdomių minčių). Bet. Bet. Bet. Kas būtų „geriausia“? Tobula? Nė vieno pašiepiančio, nė vieno triukšmaujančio per pertraukas, nė vieno klausančio muzikos iš telefono? Net jei mane kai kurios smulkmenos nervina, bet tokioje „geriausioje“ mokykloje tikrai užsiklijuočiau panašų užrašą ant savo spintelės („Mokyklos prižiūri, kad visi kaip įmanoma būtų suvienodinti...“). Ir nesu tikra, ar ta ironija dėl geriausių abiturientų pažymių pagrįsta – jei kada ir pagalvoju, kaip džiaugiuosi, kad patekau į licėjų, tai pirma mintis tikrai nebūna reitingų lentelė. Į galvą lenda tie patys „Andai“ (mano buvusioje mokykloje taip ir nepavyko suorganizuoti laikraščio leidimo), renginiai, santykiai su mokytojais arba mane supantys žmonės. Juk ne šiaip sau egzistuoja priežodis, kad kur spjausi, ten liceistas!

Ir dar žodelis apie tenisą. Aplinkinių nepakantumą gali pamatyti kiekvieną dieną. Ne tik prie stalo teniso. Bet reikia matyti ir kitą pusę. Ar žmonės anksčiau kitokie buvo? Ar mes pasikeitėm? Gal tiesiog pradėjom daugiau galvoti apie kitus? Ir dar daugiau – apie tai, ką kiti mąsto apie mus? Nelabai smagu, kai juokiamasi iš nevykusio atmušimo – o pirmokas nemato prasmės dėl to nervintis. Ir tada jau nebeaišku, ar kuris nors šiame epizode kaltas labiau už kitą. Tokių yra ir ketvirtokų, ir trečiokų... Prisiminsiu vieno rašytojo, Janušo Korčako, mintį: „Tarp vaikų tiek pat blogų žmonių kiek ir tarp suaugusiųjų.“ Lygiai taip pat visuose kursuose vienodai visokių žmonių, tik metai dar primeta atitinkamą rolę. Ir blogiausia, kai rolė pati savaime suteikia teisumo jausmą.

Liūdina neišprusimas? Gerai, sakykime, kad vienas liceistas užtrenkia Jankausko kabineto duris, užtat bent keturi (o man rodos, net daugiau) TB'kai po alinančių aštuonių pamokų vis tiek nueina į devintą meno istoriją. Žinau net vieną TB'kę, kuri praėjusiais metais atsiskaitinėjo viską savu noru, spjaudama į krūvas laukiančių darbų. Ar dažnai matai tokį pasiaukojimą? Jei jau matom neigiamus kreivės taškus, suraskim ir teigiamus... Ir, tiesą sakant, – laimė, kad ne visi meno istoriją mėgsta! Nes aš vėl užsiklijuočiau pamėgtąją frazę ant spintelės. O dabar nematau prasmės.

Nežinau, ar sugebėjau tau atsakyti į klausimą, kuo licėjus geras. Tiesą sakant, tu pats tą atsakymą puikiai žinai, kitaip nebūtum ten, kur esi. Ir kritiškas požiūris naudingas, tik, man atrodo, kad liceistai juo kartais persisunkia. Ir kritikuodami netolerantiškus žmones patys pasidaro netolerantiški. Jei mus jau pradeda nervinti tokios smulkmenos, ką darysim išėję?

Man penkiasdešimt aštuoneri. Nuo pat vaikystės žinojau, kad gyvenime kažką nuveiksiu. Ne šiaip kažką. Tai bus labai didinga. Būsiu garsi ir visi manimi žavėsis per amžius: statys monumentus, rašys knygas, kurs filmus. Būsiu didybės etalonas. Aš užaugau, bet nebuvau nei garsi, nei geniali. Nieko nesugebėjau geriau už kitus. Net nežinojau, kokioj srity man išgarsėti. Iš pradžių norėjau būti balerina Diagilevo trupėje, bet gimiau per vėlai. Paskui rašytoja, bet supratau, kad visas puikias knygas jau tikrai bus parašęs koks nors šunsnukis. Tada muzikante, o vėliau dainininke, bet neturėjau nei klausos, nei balso. Po to sportininke, kompozitore, dailininke, išradėja... Deja, visada atsirasdavo koks nors „bet“. Gyvenimas ėjo velniop. Bet ne, aš ne iš tų, kurios pasiduoda. Toliau beatodairiškai tikėjau savo šlovinga ateitimi. Ir ėmiau po truputį suprasti, kad esu tiesiog per daug normali. Nebuvau Piaf – neužaugau tarp prostitučių. Nieko niekada nemylėjau – nebuvo mėginimo nusižudyti iš nelaimingos meilės. Komunistai rūpinosi liaudimi – nepatyriau skurdo ir alinančio bado. Bet blogiausia, kad buvau visiškai sveika. Turėjau ne tik kairę, bet ir dešinę ausį. Neslėpiau visur, kur tik įmanoma, absento, kad tik, neduok Dieve, nepritrūkčiau išgerti panorėjusi. Buvau tokia pat nuobodi ir niekinga kaip ir mano ligų istorija – keletas peršalimų, vėjaraupiai ir apendicitas.

Šizofrenija buvo išeitis. Ir nuostabi. Ėmiausi darbo. Valgydama pusryčius pakeldavau galvą, išgąstingai apsidairydavau ir klausdavau vyro: „Ar girdi?“ Jis, žinoma, niekada negirdėdavo ir kiekvieną savaitę po šito klausimo jo akys darėsi vis baimingesnės. Jūs nepatikėsite – vėliau jis net krūpteldavo, o sykį apsimetė girdįs. Tada vos susitvardžiau nepuolusi kvatoti iš jo kvailumo.

Truputį vėliau naktimis važinėdavausi liftu arba išbėgdavau į kiemą. Būdavo teatrališkas reginys: aš baltais naktiniais, besiplaikstančiais plaukais, o iš paskos bėga mano kvailas vyras drebančiu balsu prašydamas, sakyčiau, net maldaudamas, grįžti namo. Planas veikė puikiai: man įėjus į kambarį žmonės staiga nutildavo, visi žiūrėjo į mane su užuojauta ir šiek tiek pagarbiu išgąsčiu, kaimynės šnabždėdavosi už nugaros. Kitaip tariant, aš pasiekiau savo – buvau pripažinta ligone. Ir tada atsitiko dalykas, apie kurį nebuvau pagalvojus. Rūpestingasis mano vyrelis kreipėsi į gydytojus. Buvo daug vaikščiojimo pas kvailus daktariūkščius, mano ligos kortelėje vis daugėjo parašų, antspaudų, įrašų. Galiausiai vienas nususęs šundaktaris didžiai sujaudinta išraiška mano vyrui įteikė vaistų buteliuką, kurie turėjo, kaip jis sakė, „panaikinti visus neteisingus įsitikinimus“. Ir tada aš išsigandau. Jokių vaistų gerti nenorėjau. Turiu Jums prisipažinti, kad puoliau į paniką. Bijojau, kad tie vaistai gali man pakenkti. Juk kas ligoniui vaistas, tas sveikam nuodas. Tą silpnumo akimirką išsižadėjau visų savo planų. Sakiau jiems, kad esu visiškai sveika, kad tik suvaidinau tą ligą, bet jie manim netikėjo. Aš tvirtai atsisakiau gerti vaistus, nes paprasčiausiai man jų nereikia. Jie maloniai vaipėsi ir kartojo: „Nebijok, tik nebijok, tau bus geriau.“ Netekusi kantrybės puoliau į ašaras. Šleikščiai malonus gydpalaikis išsiviepė ir paspaudė mygtuką sienoje. „Nesijaudinkit, ponia, viskas bus gerai.“ Gerai nebuvo. Atėjo du šlykštūs sanitarai. Visko, kas vyko, aš neprisimenu. Tik tiek, kad verkdama blaškiausi ant grindų, plūdau juos visais man žinomais keiksmais ir vis kartojau, kad esu visiškai sveika, bet žinau, kad galiausiai kažkuris man suleido tuos vaistus. Dar atsimenu vieno snukį, kai jis pasilenkė man prie veido ir dvokiant iš burnos tarė: „Ponia, nekelkite scenų. Mes tik dirbame savo darbą. Ir, žinot, visi tokie patys bepročiai kaip Jūs gieda vieną ir tą pačią giesmelę tikindami, kad jie sveikut sveikutėliai.“

Ligoninėj buvau porą savaičių. Vaistus jie leido toliau. Maitino mane neuroleptikais, antidepresantais ir trankviliantais. Dar keletą kartų bandžiau priešintis ir paaiškinti, kad niekuo nesergu, bet jiems netikint, o vaistams nieko bloga nedarant, pasidariau ramesnė. Kartais apnikdavo baimė. Tada pamąstydavau, kokius „neteisingus įsitikinimus“ jie gali panaikinti, bet tik pasijuokdavau pati iš savęs – jokių įsitikinimų juk neturiu. Netikiu nei Dievu, nei partijomis, nei taika, nei žmogišku gerumu. Vienintelis mano įsitikinimas, jei galima tai taip pavadinti – aš nekenčiu rusų. Ne, ne todėl, kad man nepatiko gyvenimas Sovietų Sąjungoj. Viskas per tą kvailą Tereškovą. Kai Gagarinas pakilo į kosmosą, aš pagaliau supratau, kaip išgarsėsiu. Jau įsivaizdavau, kaip mokykloje mažos mergaitės kelia rankas ir sako, kad nori būti kaip aš, kad bus užaugusios kosmonautės, o tie snargliai tyli, nebegali atsikirsti: „Ne bobų reikalas! Tik vyrai skrenda į kosmosą.“ Ir tada, 1963 metų birželio 16 dieną, viskas sugriuvo. Nuo tos dienos aš nebegalėjau būti pirma moteris kosmose. Nuo tos dienos aš nekenčiu rusų. Ir jokie vaistai šito įsitikinimo nepakeis. Todėl aš rami. Geriu tuos vaistus jau ilgai. Karts nuo karto suvaidinu kokią sceną, kad kaimynai nepamirštų, jog aš beprotė ir kad ateityje turėtų ką papasakoti apie mane rašantiems knygas ar filmus kuriantiems.

Bet atleiskite, aš turiu baigti. Penktą arbatos gerti ateis Jurijus. Sakė, kad šiandien ir Laiką, savo šunį, atsives. Man tik reikia kur nors išsiųsti tą nukaršusį savo vyrą. Tegu eina laikraščių pirkti, nes nieko daugiau jis ir nesugeba. Jūs net neįsivaizduojat, kokią gėdą tas senis man praeitą kartą padarė. Jurijus sėdi šalia to gvėrenos ant sofos, sausainius valgo, mes maloniai kalbam, o tas slunkius staiga pakelia galvą, pasižiūri į mane tuo savo, girdi mat, išvargusiu liūdnu žvilgsniu, atsidūsta (čia man reiktų dūsauti su tokiu gyvenant) ir sako: „Brangioji, Gagarinas mirė prieš keturiasdešimt metų.“

Ark, ark, ark, versk žemę su garsiai nutrūkstančiomis piktžolių šaknimis, nusibrauk prakaito lašą, kabantį ant nosies galiuko, ir suragink arklius. Ark, sudiržusi žemė lenda į akis, nosį, burną, arkliai garsiai pūkščia, debesies šešėlis nuslenka jų glotniomis nugaromis, tau ant rankos nutūpia paklydusi bitė, lyg ko prašydama, tu žinai, ko ji nori, bet nekantriai nuvyk šalin. Ark, nes saulė tingiai velkasi į zenitą, ir tada karštis taps nepakeliamas, arkliai kris susipainiojus kanopoms, ir sunkūs kūnai garsiai dribs į dulkėtą žemę. Sukaupk jėgas, liko tik iki vieškelio, ir binzensi į pavėsį, skubiai, vogčiomis, kad kas nepamatytų, ir saujom semsi vandenį iš upelio. Geliantis šaltumas tekės per nuogą krūtinę, ir tada jau tu pūkši, išgriūdamas žolėje, bet kurgi tu, saulei dar geras gabalas iki zenito, sugniaužk arklą. Randai ant rankų pabąla nuo įtampos, bet pirštai pasidengę kieta odos pluta, nejausk medžio šiurkštumo, nes reikia arti.

O kas, jeigu imtum ir pasileistum į horizontą, nutūptą medžių, jeigu paliktum čia arklius ir nesuartą lopelį iki vieškelio, jeigu tik semtum ir semtum upelio vandenį saujom, ir kiekvienai paklydusiai bitei sugebėtum parodyti kelią į pievas – nebegrįžtum sėti, pjauti, vežti, nebegrįžtum būti, nebegrįžtum gyventi. Kas būtum be duonos kvapo ir arklio, prunkščiančio karštą orą į kaklą, kas būtum be saulės zenite ir nuo kiekvieno judesio kylančių vieškelio dulkių? Pamestum arklius, pamestum vieškelį, žingsnius, ir liktumeis vandeniu savo saujoj.

Ark, ark, ark, nesidairyk į garą, kylantį nuo lauko, rodos, iš po kojų, neuosk svilėsių kvapo, kylančio nuo lauko, rodos, iš po kojų, suragink arklius. Nepulk ant kelių – botagas atsimuša į orą, kur būta glotnios arklio nugaros, ir nustėręs sustoji. Saulė jau pačiam zenite, numestum botagą ir bėgtum skubiais žingsniais į paunksmę, bet klūpi ant purios, dulkančios žemės ir žiūri, kaip tavo arkliai tirpsta saulėkaitoj ir geriasi į žemę. Žiūri drėgnom akim ir nežvengia, ir koks siaubas apima, puoli ant kojų ir bėgi upelio link, atneši saują vandens – bet ką tas vanduo, sauja nepadės, arklių nugaros šitokios plačios; gręžiesi į vieškelio pusę, taip, bėgsi pas žmones, žmonės padės – bet ką tie žmonės, žmonėms tik smagumas; sustoji tarp miško ir vieškelio, prie arklių, ir pakeli galvą aukštyn, tai saulė, tai ji kalta, kad tavo arkliams šitaip, tai ji... Ne, o gal miškas, gal vieškelis, bitės, sudiržusi žemė – visi jie kalti, o aš... Pats kalčiausias. Arkliai, aš gi visą savo gyvenimą jūsų taip ir nebuvau iškinkęs pasiganyti medžių paunksmėj prie upės.

Gal jūs žinote, ar egzistuoja pora kaip tvora? Ir iš kur kilo toks posakis? *Maniakės*

Įkvėpti Jūsų klausimo minties gilumo, nepatingėjome net pagooglinti. Tačiau, gavę pirmąją nuorodą „Paris Hilton ir Doughas Reinhardtas" (kas jis toks???), nusprendėme nebetęsti paieškų interneto miškuose ir krūmynuose ir pasikliauti vien savo neišsemiamais sąmojų turtais… Remdamiesi neišsenkančia lietuvių liaudies patirtimi ir senu geru indukcijos metodu ekspertai mintijo štai taip: 1) sena meilė nerūdija, o juk tvora iš medžio, tai reikštų, kad tokiai porai nebaisios jokios rūdys; 2) tokie posakiai kaip „pora kaip lazda" ir „pora kaip troba" reikštų, kad ji arba turi du galus, arba nėra poros be dūmų (kitaip tariant, meilė klesti už Lukoilo), kas akivaizdžiai yra visiškos nesąmonės; 3) gyvenimas be žmonos – kaip daržas be tvoros; ir galiausiai priėjo išvados, kad: 1) medinėms tvoroms baisios tik kinivarpos (a.k.a. uošvienės); 2) pora kaip tvora gerai rimuojasi ir neturi slaptų prasmių; 3)įvertinkime akivaizdžią ir neginčytiną moterų naudą!!! O kadangi, kas tyli, tą visi myli, tai gana čia pliaukšti – kitas klausimas!

Kodėl Lietuvoje taip šalta? *A.*

Šalta, nes balta.

Parašytas ant iš popieriaus iškarpytos snaigės: Ar Šarpiai rašytų klausimą ant snaigės? *(sūrio bažnyčios atstovai)*.**P.S. Kaip ten su tuo fotonu?**

Ne. Jis VIS DAR nepralenkė Olimpo. Įsipareigojame pranešti, kai stebukas įvyks. O šiaip tai norėčiau būti toks populiarus kaip Šarpiai. Rašyčiau laiškus ant snaigių. Tiktai vienas. Nenorėčiau su broliu dalintis mergaičių dėmesio.
(tokie tad Eksperto Numeris Trys ilgesingi dūmojimai)

Kodėl Šlekys kiekvieną dieną licėjuj sėdi???

Na, sėdi todėl, kad nestovi. O šiaip aš girdėjau, kad jis vykdo tyrimą paauglių psichiatrijos srityje ir licėjuje randa daugybę tirti tinkamų objektų... Patarčiau nesipainioti po kojomis – o maža kas...

Sveiki, kada ketinate išsiaiškinti, ką reiškia pancromatizacija ir pasakyti mums?

Panchromatizācija – fot. medžiagos jautrumo padidinimas visų regimų spalvų šviesai.

Šaltinis: Tarptautinių žodžių žodynas, © Vyriausioji enciklopedijų redakcija, 1985

P. S. Nesisvaidykite prakeiksmais, kitų metų būsimieji negimusieji ekspertai, kad atėmėme iš jūsų bekraštį malonumą pirmiesiems atrasti, kas yra panchromatizacija.

WHO IS EDMUND?

[22:48:49] Ekspertas1: coochinsk'as ;D
[22:49:02] Ekspertas2: hm
[22:49:13] Ekspertas2: but simon'as donskov'as sounds better
[22:49:30] Ekspertas1: but he's not edmund!
[22:50:16] Ekspertas2: hū kėrs
[22:50:22] Ekspertas1: oukey
[22:51:49] Ekspertas3: ty ou kei
[22:52:02] Ekspertas2: hm
[22:55:13] Ekspertas2: o žinot ką, man dantukų fėja atnešė penkis litus šiąnakt.
[22:55:30] Ekspertas1: but she's not edmund!!!
[22:56:16] Ekspertas3: pati tu ne Edmund, gerai?
[22:58:22] Ekspertas1: In konklūžn, Edmund tai ne dantukų fėja.

P.S.Kadangi nujaučiame (gerai jau gerai, mums pasakė redaktorės), kad šie Andai ruošiami specialiai Šimtadieniui, mes, Gerb. prof. habil. dr. Ekspertas 1, Dr. vyr. gerb. ir pan. Ekspertas 2 ir, be abejo, L. e. p. doc. Ekspertas 3 norėtų iškilmingai, tačiau be pompastikos, pasveikinti abiturientus. Linkime jiems vinjetės su gražios spalvos fonu, vietos ne tolimesnėje nei trečioje eilėje Šimtadienio vakarinės dalies metu ir, savaime suprantama, laiku suprasti, kad ŠU nereiškia Šefild's Universitet. Sėkmės ir laimės. Ir meilės. Visados Jūsų (ir visų kitų liceistų) Ekspertai

Ernestas Šidlauskas

Mano bajeriukai tokio aukšto lygio, kad jų niekas nesupranta.

Aš dažnai nusišneku, nes mano darbas toks.

Tarkime, trys vyrukai sekioja paskui merginą. Na, tai tarsi natūralu!

Vasarą Šarpiai važiuos prie collider'ių padirbėti. Tai rudens pradžioje bus pasaulio pabaiga. Jūs nevarkit dabar, kiek čia beliko...

Alma Čekauskienė

Faustas? Na, aš suprantu, bet čia jums ne membrana...

Toje kriauklėje ir taip Neptūnas jau vaikšto...

Algis Sindaravičius

O paskui tie kontroliniai švelniai perauga į valstybinį egzaminą...

Saksai nebuvo krikščionys, saksai nebuvo metalistai.

Žmona tai profesija.

Kas sakė, kad musulmonai žmonės?

Pasakyk man, Simai, kodėl tu gimei?

(Apie Žalgirio mūšį) Lietuviai neturėjo tokių gerų šarvų. Tai Vytautas nusprendė, jog palakstyt galima.

Greit krikščionybę priėmėm. Kaip maistą. Kokios buvo virškinimo problemos?

Glugošas buvo lenkas - jis nieko nežinojo.

Ričardas Jankauskas

Jei Lietuvą kas užpultų iš Rusijos... Arba iš Marso...

Šubertas buvo super genialus alkoholikas.

Ramiai varto nuotraukas, staiga: O, žiūrėkit, skraido!

Danutė Aleksienė

Jei dėžės rimties trinties jėga bus didesnė už veikiančiąją, tai ten bus asilas, o ne dėžė.

Tegu motociklininkas būna toks pakrypęs stulpas.

Rimvydas Markeliūnas

Mes turime matyti epochos kvapą.

Mergaitės apšviestos – kaip soliariume jaučiasi.

Jis apeliuoja į gilumines dvasios gelmes.

Pučia ten, kur vėjas eina.

Eugenijus Rudminas

Kad jūs skaičiuot nemokat, tai jau seniai žinau.

Jūs gi tik matematiką mokat, tik skaičiuot nemokat.

Kalbėjimas yra ne kas kitas, o oro šildymas.

Rašome sąlygą: skrenda lėktuvas ir iškrenta kūnas.

Vilija Dailidienė

Gerai, nieko gero. Kuriam – šnekam nesąmones, kitaip sakant.

Benas Budvytis

Mokytojas laukia sprendimo siūlymo, klausia: Ir ką dabar daryt?
Mokinys: Gal dalinti iš dviejų?
Mokytojas: Jūs savo tėvų pinigus pabandykite dalinti iš dviejų! Tada pusę man parneškit ir pažiūrėkit, kaip tėvai ryte reaguos.

Mokinys: tai kaip toliau spręsti?
Mokytojas: tai grupuoju po du. Jūsų amžiaus jau toks, kad turite mokėti grupuoti po du.

Zita Kacėnienė

Tiesiog, padarom trach tibidach ir sukeičiame x su y vietomis.